

CAR

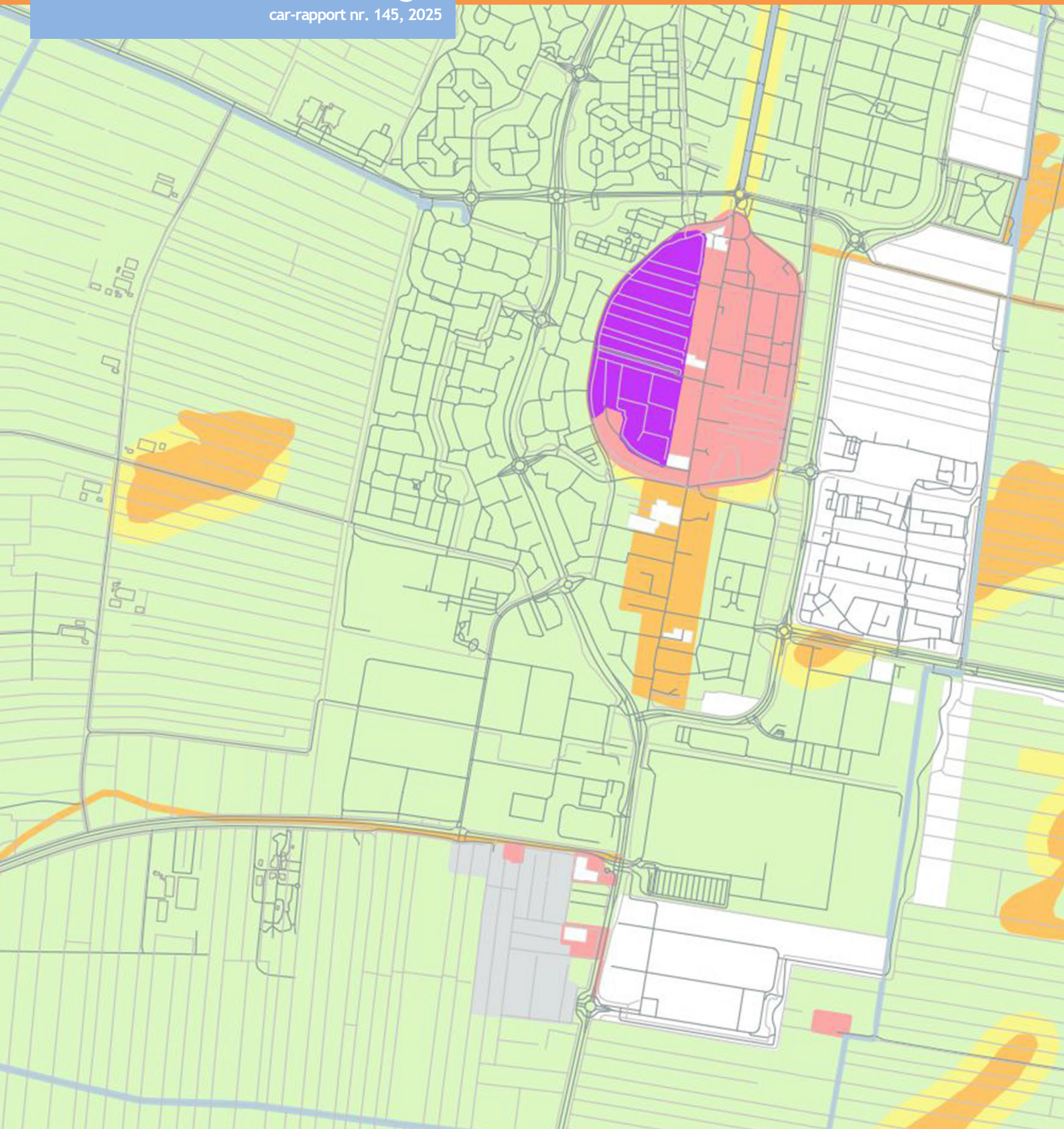
Centrum voor Archeologie

car-rapport nr. 145, 2025

Actualisatie 2025

Archeologische Beleidskaart

Bunschoten

Actualisatie 2025
Archeologische Beleidskaart
Bunschoten

colofon

CAR rapport 145 – Actualisatie 2025 Archeologische Beleidskaart Bunschoten

ISSN: 1879-4289

© 2025

uitgave: Centrum voor Archeologie, Gemeente Amersfoort

opsteller(s):	drs. M.L. Verhamme
afbeeldingen:	Centrum voor Archeologie, Gemeente Amersfoort (tenzij anders vermeld)
vormgeving:	drs. T. d'Hollosy
uitgave:	Centrum voor Archeologie, Gemeente Amersfoort

De CAR-rapportenreeks is een reeks waarin het Centrum voor Archeologie van de Gemeente Amersfoort standaard eindrapportages (zoals bedoeld in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie) van de door hun uitgevoerde archeologische onderzoeken publiceert.

De reeks staat onder redactie en autorisatie van de stadsarcheoloog van de Gemeente Amersfoort: drs. T. d'Hollosy.

Samenvatting

De gemeente Bunschoten heeft op 26 mei 2011 haar eerste archeologische beleidskaart vastgesteld. Op deze kaart staat aangegeven waar en wanneer op het grondgebied van de gemeente archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij bodemverstoringen. De beleidskaart en de achterliggende archeologische dataset hebben in 2015 een actualisatie gehad (vastgesteld op 10-12-2015).

In het najaar van 2024 is gestart met een volgende actualisatie van de kaart, ter verwerking van nieuwe gegevens en doorvoering van enkele correcties en (cosmetische) aanpassingen. Hiervoor is de oude dataset gecontroleerd en - waar nodig - gecorrigeerd en is nieuwe archeologische, landschappelijke en historisch-geografische data verzameld, beoordeeld en toegevoegd.

De werkzaamheden zijn in het voorjaar van 2025 afgerond. Het heeft geresulteerd in een vernieuwde Archeologische Beleidskaart (versie 2025) met onderliggende kaarten, dataset en verwachtingsmodel. Dit rapport beschrijft de wijzigingen die zijn verwerkt tijdens de actualisatie. De actualisatie van 2025 betreft in totaal 28 punten. Deze punten worden per betreffende hoofdstuk kort behandeld. Het totale overzicht van de wijzigingen staat in tabel 1.

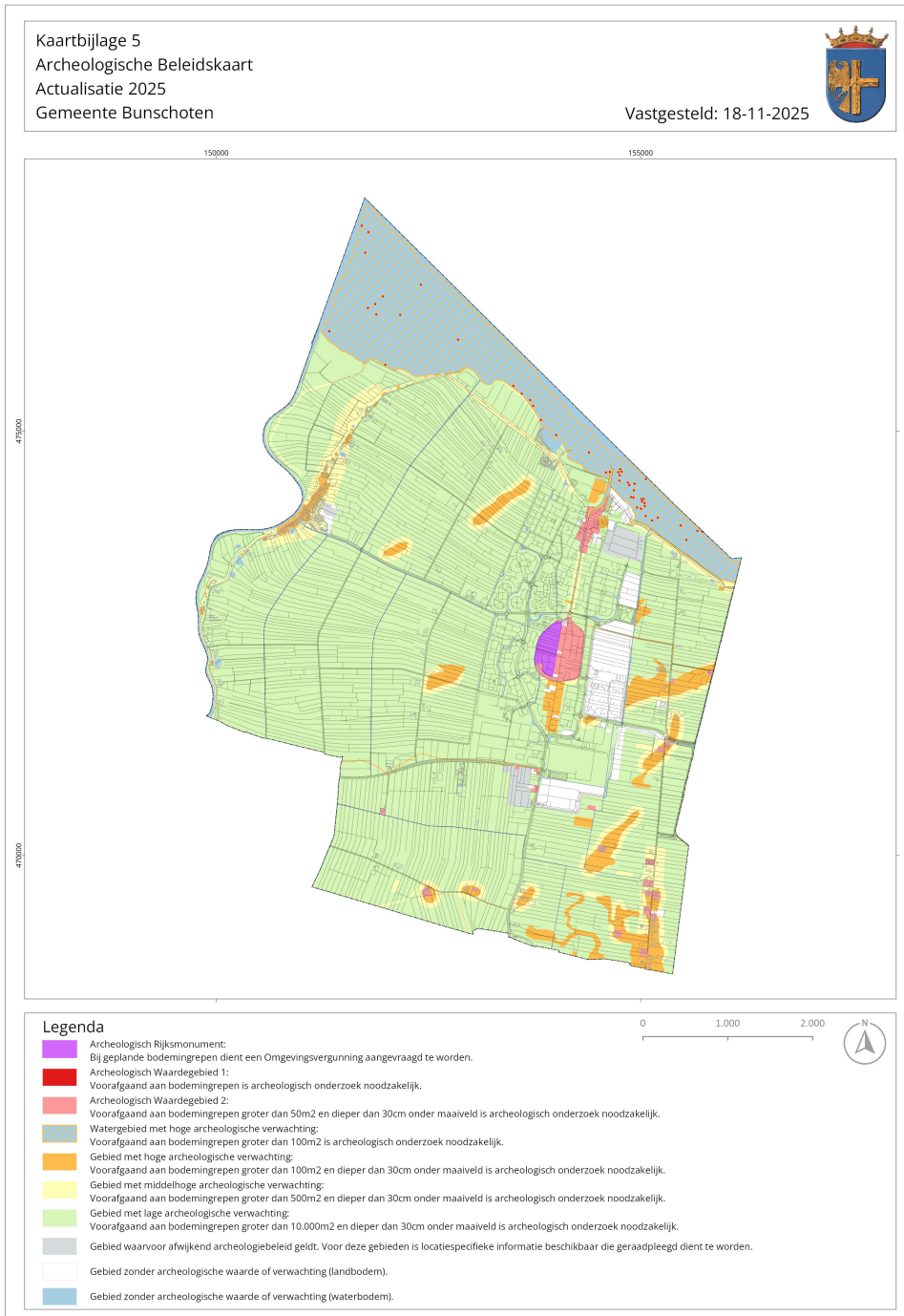
De Archeologische Beleidskaart Bunschoten (versie 2025) is op 18-11-2025 door het college van burgemeester en wethouders van Bunschoten vastgesteld. Figuur 1 toont de geactualiseerde Archeologische Beleidskaart Bunschoten versie 2025.

Wijziging	Locatie / Toponiem	Type wijziging	Gevolg voor verwachting	Bron
1	Dorpsstraat 8-10	opgraving en begeleiding	archeologievrij	Spitzers 2010
2	Oostdijk	onderwaterarcheologie	archeologievrij	Visser 2015
3	Dorpsstraat 100	proefsleuven	archeologievrij	De Rooze 2018
4	Amersfoortseweg 36	proefsleuven	archeologievrij	Vanderhoeven T. & W. van Zijverden 2018
5	Abel Tasmanstraat	proefsleuven	archeologievrij	Cijntje 2021
6	Garnalenweg 2	booronderzoek	archeologievrij	Van der Kuijl 2020
7	Garnalenweg	proefsleuven	archeologievrij	Van Benthem 2022
8	Veenestraat 66-70	booronderzoek	archeologievrij	Van der Kuijl 2021
9	De Kronkels-zuid	booronderzoek	afwijkend beleid	De Rooze 2022
10	Veenestraat 12 t/m 18	booronderzoek	archeologievrij	Van der Zee 2023
11	Frits de Zwerper	booronderzoek	archeologievrij	De Rooze 2022
12	Broerswetering 6 en 8	booronderzoek	archeologievrij	Van der Zee 2023
13	Bisschopsweg 1	proefsleuven	archeologievrij	Wees, M. van & M. Pieters 2023
14	Burgwal 1	opgraving	archeologievrij	Wijker i.v.
15	Zevenhuizerstraat 166	booronderzoek	archeologievrij (deels)	Nieuwlaat 2024
16	Gehele gemeente	Cartografische gegevens actualiseren	Geen	PDOK
17	Gehele gemeente	Grenzen van bodemkundige en geomorfologische eenheden aanpassen	Wisselend	PDOK – bodemkaart en geomorfologische kaart
18	Gehele gemeente	Kalkloze zandgronden afwaarderen	Geomorfologische of cultuurhistorische verwachting is leidend	
19	Gehele gemeente	Aardkundige waarden Provincie Utrecht opnemen	Geen	CHAT
20	Gehele gemeente	Ongekarteerde gebieden invullen met behulp van landschappenkaart RCE	Geen	https://rce.webgis.nl/nl/map/erfgoedatlas
21	Kuststrook	Ongekarteed gebied ingevuld als 'dijken en opgespoten land'	Geen	PDOK - luchtfoto 2025
22	Gehele gemeente	Toevoegen historische erven 1832	Geen	CHAT

23	Bunschoten	Eendenkooien toevoegen	Middelhoge verwachting	CHAT
24	Spakenburg	Tankversperring Eemdijk opnemen en locatie batterijen/schans aanpassen	Grenzen actualiseren	CHAT
25	Gehele gemeente	Type ontginning aangeven	geen	CHAT
26	Bunschoten Stadsspui	Korenmolen de Hoop toevoegen	geen	CHAT
27	Bunschoten	Begraafplaatsen achter Ned. Herv. Kerk en Memento Mori toevoegen	geen	https://www.monumentenbunschoten.nl
28	Historische dijktracés	Opwaarderen historische dijktracés	Middelhoge verwachting	CHAT

Tabel 1: Overzicht wijzigingen actualisatie 2025.

Figuur 1: Geactualiseerde Archeologische Beleidskaart versie 2025. Een grotere weergave bevindt zich in de bijlage.

Inhoud

6

Inleiding	7
1. Actualisatie archeologische inventarisatiekaart	9
2. Actualisatie landschappelijke eenhedenkaart	16
3. Actualisatie historisch-geografische elementenkaart	22
4. Actualisatie samengestelde archeologische verwachtingskaart	29
5. Actualisatie archeologische beleidskaart	34
6. Archeologische beleidsregels	37
7. Onderzoeksagenda	39
Archeologische perioden	42
Bronnen	43
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	46
Bijlagen	47

Inleiding

In 2009 zijn de Gemeente Bunschoten (hierna: de Gemeente) en het Centrum voor Archeologie van de Gemeente Amersfoort een samenwerkingsverband aangegaan ten aanzien van archeologische advies- en beleidswerkzaamheden. Bij de regionale samenwerking op het gebied van archeologie zijn ook de gemeenten Leusden, Nijkerk en Soest aangesloten. De in 2024 en 2025 uitgevoerde actualisatie van de archeologische verwachtings- en beleidskaart in Bunschoten is onderdeel van een grotere actualisatieslag die dit jaar in de regio wordt gemaakt. Ook de andere gemeenten binnen de regionale samenwerking actualiseren in 2025 hun archeologiebeleid. De Utrechtse gemeenten ontvangen hiervoor subsidie van de Provincie Utrecht.

Archeologische Beleidskaart gemeente Bunschoten

In 2010 is door het Centrum voor Archeologie Amersfoort een Archeologische Beleidskaart ontwikkeld voor het grondgebied van de gemeente. Deze kaarten, en de verantwoording ervan, werden gepubliceerd in CAR-rapport 6. In dit rapport worden die kaarten aangehaald als *versie 2010*.

Door de Gemeente is destijds de wens uitgesproken om het archeologiebeleid na vijf jaar aan een actualisatie te onderwerpen. In 2015 is hierop aan het CAR opdracht gegeven tot het uitvoeren van een actualisatie van de Archeologische Beleidskaart uit 2010. Deze actualisatie werd de Archeologische Beleidskaart versie 2015. In dit rapport worden die kaarten aangehaald als *versie 2015*.

Actualisatie 2025

De afgelopen jaren hebben archeologische onderzoeken en (regionale) onderzoeksprojecten veel nieuwe data opgeleverd. Hierop heeft de Gemeente besloten in 2024 een volgende actualisatie van de beleidskaart te laten maken. In dit rapport worden deze kaarten aangehaald als *versie 2025*.

Methode en werkwijze

De werkzaamheden zoals deze zijn uitgevoerd bij de vervaardiging van de geactualiseerde Archeologische Beleidskaart bestonden uit het:

- verzamelen van de beschikbare archeologische gegevens en het vervaardigen van de Archeologische Inventarisatiekaart met catalogus;
- verzamelen van de beschikbare landschappelijke gegevens en het vervaardigen van de Landschappelijke Eenhedenkaart;
- verzamelen van de relevante historische gegevens en het vervaardigen van de Historisch-geografische Elementenkaart.

Bovenstaande informatie werd vervolgens gebundeld, geïnterpreteerd en methodisch¹ vertaald naar:

- de Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart;
- de Archeologische Beleidskaart.

Actualisatie gegevens

De actualisatie bestaat uit nieuwe data (voortschrijdend inzicht), correcties op bestaande data, herstel van onvolkomenheden, en aanvullende wensen van de Gemeente. De verantwoording voor de actualisatie wordt in deze rapportage gegeven.

Leeswijzer en begrippen

Onderliggende rapportage bestaat uit de verantwoording van de actualisatie, vergezeld van vijf geactualiseerde kaarten, een aantal catalogi, en een overzicht van de beleidsregels die gelden bij een vergunningsaanvraag voor bouw- of aanlegactiviteit.

Archeologie

Archeologie is de wetenschap die zich richt op reconstructie van samenlevingen in het verleden door middel van onderzoek van de materiële overblijfselen van menselijke activiteiten. Doel is enerzijds het verkrijgen van kennis over de menselijke samenleving door de tijden heen en anderzijds het verkrijgen van beter inzicht in de processen waardoor samenlevingen veranderen.

¹ De methode van het bepalen van een archeologische (verwachtings)waarde en de vertaling hiervan naar het gemeentelijk beleid wordt uitgebreid behandeld in Verhamme 2010.

Bodemarchief

Archeologische resten in de bodem worden ook wel aangeduid met de term bodemarchief. Het zijn alle overblijfselen van menselijke activiteiten uit het verleden die zich in de vorm van grondsporen en materiële resten in de bodem bevinden. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om resten van nederzettingen, begraafplaatsen, infrastructurele werken, etc. Ze zijn over het algemeen niet zichtbaar aan de oppervlakte. Slechts een kleine groep archeologische resten is wel aan de oppervlakte zichtbaar, bijvoorbeeld terpen, grafheuvels, versterkingen, kasteelbergen en kazematten.

Archeologische waarden

Het bodemarchief vormt de enige bron voor informatie over het prehistorisch verleden en daarmee over meer dan 99% van de geschiedenis van de mensheid. Ook voor de periode na de Prehistorie vormt het bodemarchief de belangrijkste bron voor bestudering van de materiële cultuur. Archeologische resten hebben naast een wetenschappelijke waarde als cultureel erfgoed derhalve ook een waarde voor de samenleving als geheel. Er wordt daarom ook gesproken over *archeologische waarden*.

Wettelijk kader

Het archeologisch bodemarchief is bijzonder kwetsbaar voor bodemingrepen. Veranderingen in de bodem leiden onherroepelijk tot informatieverlies of zelfs tot totale vernietiging ervan. Het bodemarchief heeft, in tegenstelling tot bijvoorbeeld natuur, geen regeneratievermogen: wat eenmaal weg is, is voorgoed verloren. Dit gegeven heeft, samen met het toenemend besef dat archeologische resten niet oneindig in de bodem aanwezig zijn, ertoe geleid dat behoud van archeologische waarden *in situ* (op zijn oorspronkelijke plaats in de bodem) in de landelijk wetgeving tot primair beleid is uitgeroepen. Gemeenten worden geacht om in ruimtelijke besluitvormings-processen het archeologische belang mee te nemen.

Archeologische kaarten

Voor een realistisch en doelgericht gemeentelijk archeologiebeleid dient allereerst in beeld te zijn gebracht welke archeologische waarden zich waar bevinden of worden verwacht. Zo'n *Archeologische Waarde- en Verwachtingskaart* geeft inzicht in het voorkomen van

bekende en te verwachten archeologische waarden. Het dient als basis voor het gemeentelijke archeologiebeleid. Op de *Archeologische Beleidskaart* staat per afzonderlijk (verwachtings)waardegebied aangegeven welke eisen de gemeente in het kader van de Archeologische Monumentenzorg voor dat gebied stelt.

Afkortingen

Om de leesbaarheid van dit rapport te vergroten zijn de volgende afkortingen gebruikt:

AHN:	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK:	Archeologische Monumentenkaart Nederland
AMZ:	Archeologische Monumentenzorg
Archis:	Archeologisch Informatie Systeem
AWN:	Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie
CAR:	Centrum voor Archeologie van de Gemeente Amersfoort
CHAT:	Cultuurhistorische Atlas van de Provincie Utrecht
CHW:	Cultuurhistorische Waardenkaart Soest (versie 2025)
kb:	kaartbijlage
KNA:	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
Mv:	maaveld (– Mv = onder maaiveld)
PDOK:	Publieke Dienstverlening Op de Kaart. Dataplatform van geodatasets
RCE:	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Projectteam

Het projectteam dat zich heeft beziggehouden met de actualisatie van de kaarten en het opstellen van de bijbehorende rapportages en catalogi bestond uit Louis van Berkum, Sanne Beumer en Milo Verhamme.

Kwaliteitscontrole

Door het nauwgezette contact tussen de ambtenaren uit Bunschoten en het CAR tijdens de loop van de actualisatie, heeft de Gemeente zich ervan verzekerd dat de studie volgens de gestelde kwaliteitseisen is uitgevoerd. Daarbij is de aandacht zowel uitgegaan naar de onderzoeksmethode zelf, de gebruikte data, als naar de kaarten en de verslaglegging.

1. Actualisatie archeologische inventarisatiekaart

De Archeologische Inventarisatiekaart bevat alle bekende archeologische informatie die beschikbaar is via de landelijke archeologische database Archis, het archief van het CAR en de lokale AWN.

1.1 Actualisatie dataset AMK-terreinen

De Archeologische Monumenten Kaart (AMK) is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in samenwerking met de verschillende provincies en gemeentelijk archeologen ontwikkeld. De kaart bevat een overzicht van archeologische terreinen in Nederland. De terreinen zijn beoordeeld op de criteria kwaliteit, zeldzaamheid, representativiteit, ensemblewaarde en belevingswaarde. Op grond van deze criteria zijn de terreinen ingedeeld in terreinen met archeologische waarde, hoge archeologische waarde en zeer hoge archeologische waarde. Onder deze laatste categorie vallen ook de wettelijk beschermde monumenten.

Sinds 2014 wordt de AMK niet meer bijgewerkt door de RCE. De kaart is hiermee een statisch bestand geworden. Ter actualisatie zijn allereerst de in de dataset 2010 opgenomen AMK-gegevens gecontroleerd. Er zijn geen correcties op die dataset. De volledige catalogus met AMK-terreinen is bijgevoegd in bijlage 1. In tabel 2 staat een overzicht van de aantallen AMK-terreinen.

1.2 Actualisatie dataset Archeologische Onderzoeken

Ter actualisatie van de dataset Archeologische Onderzoeken is gebruik gemaakt van het Archeologisch Informatie Systeem (Archis).² Tot aan de nieuwe peildatum van 1-1-2025 zijn binnen de gemeentegrens van Bunschoten in totaal 109 onderzoeken in Archis geregistreerd. Deze complete lijst staat in bijlage 2: catalogus van archeologische onderzoeken.

Sinds de vorige peildatum (10-4-2015) zijn er 45 nieuwe onderzoeken aan Archis toegevoegd tot aan de nieuwe peildatum van 1-1-2025. Sommige onderzoeken betreffen meerdere onderzoekstypen uit de cyclus van de AMZ binnen (een deel van) een enkel plangebied. Het betreft hier dus niet 45 nieuwe locaties. In tabel 3 staan de nieuwe onderzoeken naar type uitgesplitst.

1.3 Gevolgen voor de archeologische (verwachtings-) waarde

Op basis van de resultaten van de nieuwe onderzoeken zijn er drie groepen te onderscheiden:

1. onderzoeken die hebben geleid tot het behoud van de geldende archeologische (verwachtings)waarde;
2. onderzoeken die hebben geleid tot een opwaardering van de geldende archeologische (verwachtings-) waarde;
3. onderzoeken die hebben geleid tot een afwaardering van de geldende archeologische (verwachtings-) waarde.³

1.3.1 Behoud van archeologische (verwachtings)waarde

In 32 gevallen leidden de uitgevoerde onderzoeken tot een archeologisch advies, waarbij – soms onder specifieke voorwaarden – het ingediende (bouw)plan uitgevoerd kon worden. Hoewel er op deze locaties in enkele gevallen archeologische resten aanwezig waren of mochten worden verwacht in het betreffende plangebied, vormde dit geen belemmering voor de beoogde bouw- of aanlegactiviteit.

In deze specifieke gevallen leidde het uitgevoerde onderzoek dus niet tot een archeologisch vrijgeven van een plangebied, maar ook niet tot een opwaardering van de geldende (verwachtings)waarde. De geldende (verwachtings-)waarde is daarom behouden. Deze plangebieden staan vermeld in tabel 4. De nummers in de kolom Onderzoeknummer (OZ.nr.) zijn de nummers die ten behoeve van de leesbaarheid op de kaarten zijn gegeven aan de onderzoeken in Bunschoten. De huidige zaaknummers (Zaak ID) zoals die in Archis worden gegenereerd zijn tien karakters lang. Gebruik van die nummers zou de kaart onleesbaar maken.

1.3.2 Opwaardering archeologische (verwachtings-) waarde

In geen van de gevallen maakte de resultaten van het betreffende archeologisch onderzoek het noodzakelijk om de geldende archeologische verwachtingswaarde naar boven bij te stellen.

² <https://Archis.cultureelerfgoed.nl>.

³ De onderzoeken in deze categorie hebben in alle gevallen geleid tot het archeologievrij aanduiden van het betreffende onderzoeksgebied.

Palingfuijk van de Oude Schans

Tijdens de grote opgraving aan de Oude Schans – Spuistraat in Spakenburg (2014) werden resten van enkele laat middeleeuwse visfuiiken gevonden. Onder meer het vangfuiik van een palingfuiik. Na conservering van de resten zijn de fuiikresten enkele jaren tentoongesteld in de bezoekersruimte van het gemeentehuis. In het voorjaar van 2025 is één van de fuiiken verhuisd naar Museum Spakenburg. De vitrine is op prachtige wijze ingebouwd in de vloer van het museum.

Figuur 2: resten van een palingfuiik zijn verwerkt in de vloer van Museum Spakenburg.

1.3.3 Archeologievrij plangebied

Op basis van archeologisch bureau- of veldonderzoek kan blijken dat de archeologische verwachtingswaarde van een onderzoeksgebied dermate laag is, dat archeologische resten niet (meer) verwacht worden. In dat geval kan de Gemeente het betreffende plangebied aanduiden als *archeologievrij*. Tevens krijgen terreinen die volledig archeologisch zijn opgegraven de aanduiding *archeologievrij*.

Tijdens de beoordeling van de nieuwe onderzoeken is gekeken in hoeverre ze gevolgen hebben voor de archeologische verwachtingswaarde. Indien een plangebied archeologievrij is, verdwijnt de (verwachtings)-waarde van de Archeologische Beleidskaart. Het betreft de wijzigingen die zijn opgenomen in tabel 5. Op de Archeologische Beleidskaart wordt de aanduiding van deze gebieden weergegeven middels blanco vlakken, middels de legenda-aanduiding 'Gebied zonder archeologische waarde of verwachting'.

1.4 Actualisatie dataset Archeologische Vindplaatsen

Vindplaatsen betreffen locaties waar daadwerkelijk archeologische resten zijn aangetroffen. Ter actualisatie van de vindplaatsgegevens is gebruik gemaakt van vindplaatsgegevens uit Archis, uit het Archeologisch archief van het CAR en uit *Portable Antiquities of the Netherlands* (PAN)⁴.

Tijdens het opstellen van de Archeologische Beleidskaart versie 2015 is een vindplaatscatalogus opgesteld met 93 vindplaatsen. Voor de actualisatie versie 2025 zijn 19 nieuwe vindplaatsen geselecteerd die worden opgenomen in de betreffende kaartbijlagen.⁵ Deze vindplaatsen zijn doorgenummerd vanaf vindplaatsnummer (VP.nr.) 94 t/m 111. Meerdere vindplaatsen binnen één onderzoeksgebied krijgen hetzelfde nummer, maar een eigen complextype en datering. De nieuwe vindplaatsen staan in tabel 6.

In PAN is binnen de gemeente Bunschoten één vondstlocatie opgenomen, waar 7 munten zijn gevonden. De locatie, in het nieuwbouwproject Rengerswetering, is niet exact bekend. De locatie ligt hoogstwaarschijnlijk binnen een gebied dat in 2015 reeds is vrijgegeven van verder archeologisch onderzoek. De vondstomstandigheden en eventueel overige vondsten zijn niet bekend. Verwacht wordt dat de vondsten uit de bouwvoor komen en niet per definitie een vindplaats markeren. Hierdoor is

⁴ portable-antiquities.nl

⁵ Het selecteren van vindplaatsen gebeurt op basis van daadwerkelijk aangetroffen vondsten en sporen, die bijdragen aan de kennis van (een deel van) de gemeente Bunschoten. Hier zitten ook enkele vindplaatsen bij die per abuis niet op de inventarisatiekaarten van 2010 en 2015 voorkwamen.

besloten dit vondstcomplex niet van invloed te laten zijn op de archeologisch (verwachtings)waarde en het geen apart vindplaatsnummer te geven.

Portable Antiquities of the Netherlands (PAN)

De naam Portable Antiquities of the Netherlands verwijst naar mobiele archeologische vondsten zoals munten, kledingspelden, gespen, scherven aardewerk en glas. PAN is een project van de Stichting Archeo Hotspots, met als partner de Vrije Universiteit Amsterdam (VU). Het PAN-project is in 2016 gestart. Het meest zichtbare deel van PAN is een online database.

Het doel van PAN is om oudheidkundige vondsten in privébezit, met name metaalvondsten gevonden met behulp van een metaaldetector, te documenteren en online te publiceren, en zo de informatie over de vondsten en hun vondstlocatie beschikbaar te maken voor wetenschap, erfgoedonderzoek, musea en alle andere geïnteresseerden. De vondsten die via PAN zijn aangemeld kunnen indicatief zijn voor een archeologische vindplaats in de ondergrond.

1.5 Actualisatie Archeologische inventarisatiekaart (kaartbijlage 1)

Met de geactualiseerde dataset 2025 is een nieuwe versie van de Archeologische Inventarisatiekaart gemaakt (kaartbijlage 1 versie 2025) met daarop alle AMK-terreinen, alle onderzoekslocaties en alle geselecteerde vindplaatsen.

De actualisatie is aangegrepen om de Archeologische Inventarisatiekaart op de volgende punten aan te passen:

- als onderlegger voor de kaart is de topografie van 1 maart 2025 van de gemeente Bunschoten gebruikt;
- archeologische onderzoeken hebben niet langer het Archis2/OMnr. of Zaaknummer als label maar dragen nu het (voor deze actualisatie aangemaakte) Onderzoeksnummer als label. Dit, omdat het Archis2/OMnr. inmiddels 10 karakters lang is en dergelijk lange labels de kaart erg onleesbaar maken. Het Archis2/OMnr. en het Zaaknummer is terug te vinden in de onderzoekscatalogus (bijlage 2);

- voor de aan de onderzoeken gerelateerde polygonen (kaartvlakken) zijn verschillende vlakcontouren / -vullingen gebruikt om onderscheid te maken tussen de verschillende non-destructieve onderzoeken (bureauonderzoeken en booronderzoeken) en destructieve onderzoeken (proefsleuven-onderzoeken, begeleiding, niet-archeologisch graafwerk en opgravingen);
- de legenda is conform de overige wijzigingen en de actualisatie aangepast.

1.6 Resultaat

De archeologische informatie in de dataset 2025 omvat gegevens over AMK-terreinen, archeologische onderzoeken en vindplaatsen. De gegevens zijn afkomstig uit Archis, van de AMK, PAN en uit het archief van het CAR. Tevens zijn relevante gegevens gebruikt van de lokale amateurarcheologen aangesloten bij de AWN (afdeling Vallei en Eem) en uit literatuur (met name de betreffende onderzoeksrapporten, de reeks Archeologische Provinciale Kroniek Utrecht en de jaarboeken Oud Utrecht).

De geactualiseerde gegevens van de Archeologische Monumentenkaart zijn opgenomen in bijlage 1: Catalogus AMK-terreinen. Het betreffen in totaal 27 terreinen. Aan deze AMK-terreinen is een archeologische waarde toegekend (bijlage 1, tabel 2). Van deze terreinen heeft er één de status van Rijksbeschermd archeologisch monument: de Westelijke Stadsweiden van Bunschoten.

De geactualiseerde archeologische informatie omvat de gegevens en resultaten van alle 'oude' en de 45 nieuwe archeologische onderzoeken en waarnemingen uit de periode tot aan 1-1-2025. Een compleet overzicht is opgenomen in bijlage 2: Catalogus Archeologische Onderzoeken.

De geactualiseerde dataset 2025 omvat informatie over totaal 111 archeologische vindplaatsen binnen de gemeentegrens van Bunschoten. Een compleet overzicht van de vindplaatsgegevens staat vermeld in bijlage 3: Catalogus Archeologische Vindplaatsen.

De geactualiseerde Archeologische Inventarisatiekaart (versie 2025) is een visuele weergave van

12 bovengenoemde archeologische informatie en geeft inzicht in de aanwezigheid van bekende archeologische vindplaatsen en terreinen waar in het verleden reeds archeologisch (veld-)onderzoek is uitgevoerd. Op de kaart zijn tevens de terreinen weergegeven met een bepaalde archeologische status (bijvoorbeeld wettelijk beschermde archeologische monumenten), zoals deze voorkomen op de AMK.

AMK-terrein	Dataset 2015	Dataset 2025
Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	1	1
Terrein van zeer hoge archeologische waarde	5	5
Terrein van hoge archeologische waarde	20	20
Terrein van archeologische waarde	1	1
Totaal	27	27

Tabel 2: Overzicht aantallen AMK-terreinen in Bunschoten.

Type onderzoek	Totaal
Bureauonderzoek	12
Booronderzoek	15
Proefsleuven / -putten	7
Opgraving	1
Inspectie (niet-archeologisch graafwerk)	2
Begeleiding (protocol IVO-P of DO)	6
Onderwaterarcheologie	2
Totaal	45

Tabel 3: Nieuwe onderzoeken in de gemeente Bunschoten sinds de vorige peildatum, uitgesplitst naar het type onderzoek.

OZ.nr.	Zaak ID	Adres / locatie	Type onderzoek	Bron
65	2481568100	Nijkerkerweg/Zevenhuizerstraat	Proefsleuven	Conradi 2016
67	3299758100	Eemdijk-zuid	Begeleiding	De Groot 2017
68	3975110100	Eemdijk	Begeleiding	Van Benthem 2017
69	3984701100	Eemdijk 98-128	Booronderzoek	Van der Laan 2016
70	3989108100	A1	Bureauonderzoek	De Moor 2017
71	3991498100	Spakenburg centrum	Begeleiding	Geerts 2016
72	3991554100	Spakenburg centrum	Booronderzoek	Van Rooij 2016
73	3991562100	Spakenburg centrum	Booronderzoek	Van Rooij 2016
74	4008433100	Eemdijk	Begeleiding	Van Benthem 2017
75	4011713100	Stadsweiden-west	Booronderzoek	Van Doesburg 2018
76	4016541100	Poststraat 1-2	Bureauonderzoek	Van der Zee 2017
78	4570760100	Poststraat 1-2	Begeleiding	De Rooze 2018
80	4601718100	Zuidwenk 1, 3, 3a	Bureauonderzoek	Holl 2018

81	4631794100	Groeneweg zonnepark	Booronderzoek	Exaltus 2020
82	4641521100	De Kronkels	Bureauonderzoek	Van der Roest 2019
85	4718553100	Veenestraat 66-70	Bureauonderzoek	Van der Kuijl 2019
87	4775707100	Overtoom	Bureauonderzoek	Bex 2020
89	4912620100	De Kronkels-zuid ⁶	Bureauonderzoek	Beumer 2020
91	5016657100	Lodijk	Bureauonderzoek	Verschuren 2021
93	5143340100	Maatweg 5	Booronderzoek	Rap 2021
94	5212514100	Molenstraat	Bureauonderzoek	Vroomans 2022
97	5276254100	Burgwal 1	Proefsleuven	Wijker 2024
100	5433961100	Spuistraat	Booronderzoek	i.v.
101	5448663100	Eemdijk 26b	Booronderzoek	Van der Zee 2023 ^c
103	5475474100	Zevenhuizerstraat 166	Booronderzoek	Nieuwlaat 2024
104	5484902100	Eemdijk	Bureauonderzoek	Bulambo 2023
108	5613716100	't Kleine Zeetje	Onderwaterarcheologie	i.v.
109	5668173100	Tracé Kooihoek	Bureauonderzoek	i.v.
105	4033957100	Botermarkt	Inspectie	Dagrapport CAR
106	5620090100	Zevenhuizerstraat 166 (terpgedeelte van terrein)	Begeleiding	Van Velzen 2024
107	4717346100	Spuistraat	Inspectie	De Rooze 2019

Tabel 4: Onderzoeken die leidden tot het behoud van de bestaande archeologische (verwachtings)waarde.

Wijzigingsnr.	OZ. nr.	Zaak ID	Adres / locatie	Type onderzoek	Bron
1	29/56	2238754100	Dorpsstraat 8-10	Opgraving en begeleiding	Spitzers 2010
2	66	3294387100	Oostdijk	Onderwaterarcheologie	Visser 2015
3	77	4563405100	Dorpsstraat 100	Proefsleuven	De Rooze 2018
4	83	4653826100	Amersfoortseweg 36	Proefsleuven	Vanderhoeven 2018
5	84	4698993100	Abel Tasmanstraat	Proefsleuven	Cijntje 2021
6	86	4761718100	Garnalenweg 2	Booronderzoek	Van der Kuijl 2020
7	88	4904383100	Garnalenweg	Proefsleuven	Van Benthem 2022
8	90	4930279100	Veenestraat 66-70	Booronderzoek	Van der Kuijl 2021
9	92	5071348100	De Kronkels-zuid	Booronderzoek	De Rooze 2022 ^A
10	95	5233064100	Veenestraat 12-18	Booronderzoek	Van der Zee 2023 ^A
11	96	5263148100	Frits de Zwerver	Booronderzoek	De Rooze 2022 ^B
12	98	5318033100	Broerswetering 6-8	Booronderzoek	Van der Zee 2023 ^B
13	99	5370570100	Bisschopsweg 1	Proefsleuven	Wees, M. van & M. Pieters 2023
14	102	5467869100	Burgwal 1	Opgraving	Wijker i.v.
15	103	5475474100	Zevenhuizerstraat 166	Booronderzoek	Nieuwlaat 2024
1	29/56	2238754100	Dorpsstraat 8-10	Opgraving en begeleiding	Spitzers 2010
2	66	3294387100	Oostdijk	Onderwaterarcheologie	Visser 2015
3	77	4563405100	Dorpsstraat 100	Proefsleuven	De Rooze 2018
4	83	4653826100	Amersfoortseweg 36	Proefsleuven	Vanderhoeven 2018

Tabel 5: Onderzoeken die hebben geleid tot het opheffen van de archeologische (verwachtings)waarde.

⁶ Voor plangebied De Kronkels-zuid is tijdens een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek een aparte advieskaart opgesteld. Een deel van het plangebied is vrijgegeven, enkele andere zones dient bij toekomstige bodemverstoringen nog vervolgonderzoek plaats te vinden.

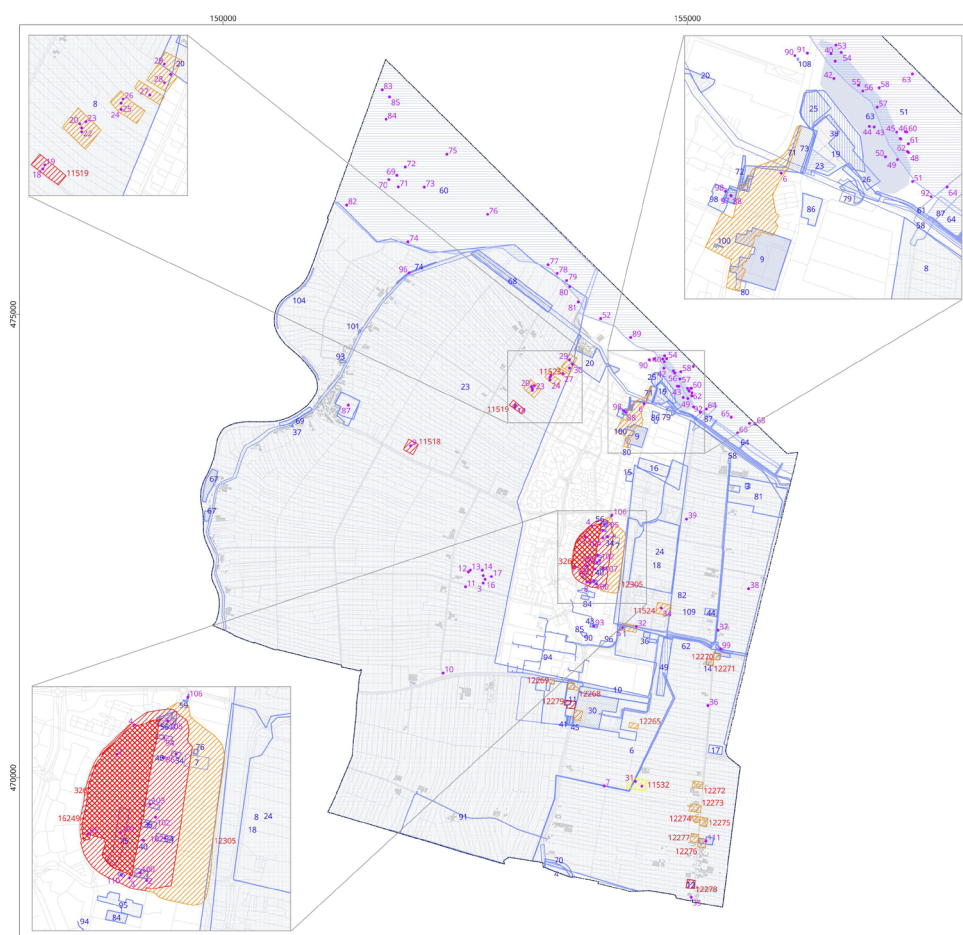
VP.nr.	Zaaknummer	Adres / locatie	Complex	Datering
94	2250969100	Dorpsstraat 28-30	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
95	3284489100	Burgwal	Jachtkampje	Mesolithicum - Neolithicum
96	4008433100	Eemdijk	Dijk	Nieuwe Tijd
97	2446762100	Oude Schans 1-2	Bewoning	Late Middeleeuwen
98	4033965100	Visrokersplein	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
99	2481568100	Rotonde N806	Landbewerking	Nieuwe Tijd
100	5276254100	Burgwal 1	Jachtkampje	Mesolithicum
100	5276254100	Burgwal 1	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
101	4011713100	Stadsweiden	Stadsuitleg	Late Middeleeuwen
102	4033957100	Botermarkt	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
103	4563405100	Dorpsstraat 100	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
104	2405954100	Dorpsstraat 56	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
105	2238754100	Dorpsstraat 8-10	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
106	2459666100	Kolkplein	Gracht	Nieuwe Tijd
107	2446195100	Dorpsstraat 115-115a	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
108	2315736100	Dorpsstraat 114-122	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
109	2379970100	Dorpsstraat 136	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
110	2400478100	Burgwal 2	Bewoning	Nieuwe Tijd
111	5620090100	Zevenhuizerstraat 166	Huisterp	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
94	2250969100	Dorpsstraat 28-30	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
95	3284489100	Burgwal	Jachtkampje	Mesolithicum - Neolithicum
96	4008433100	Eemdijk	Dijk	Nieuwe Tijd
97	2446762100	Oude Schans 1-2	Bewoning	Late Middeleeuwen
98	4033965100	Visrokersplein	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
99	2481568100	Rotonde N806	Landbewerking	Nieuwe Tijd
100	5276254100	Burgwal 1	Jachtkampje	Mesolithicum
100	5276254100	Burgwal 1	Bewoning	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
101	4011713100	Stadsweiden	Stadsuitleg	Late Middeleeuwen

Tabel 6: Aangevulde archeologische vindplaatsen sinds 10-4-2015.

Kaartbijlage 1
Archeologische Inventarisatiekaart
Actualisatie 2025
Gemeente Bunschoten

Figuur 3: de geactualiseerde
Archeologische
inventarisatiekaart versie 2025.
Een grotere weergave bevindt
zich in de bijlage.

Legenda

- Archeologische vindplaatsen
- Archeologische Monumenten (AMK)
 - Terrein van archeologische waarde
 - Terrein van hoge archeologische waarde
 - Terrein van zeer hoge archeologische waarde
 - Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

Archeologische onderzoeken (naar type)

- Opgraving
- Begeleiding
- Inspectie
- Proefsleuven
- Onderwater kartering
- Veldkartering
- Kartering (niet-archeologisch)
- Geofysisch onderzoek
- Booronderzoek
- Bureauonderzoek

2. Actualisatie landschappelijke eenhedenkaart

Inventarisatie van de landschappelijke informatie over een gebied is de volgende stap, om iets te kunnen zeggen over het voorkomen van *verwachte* archeologische waarden. Daartoe zijn alle bekende landschappelijke gegevens over de gemeente verzameld, beoordeeld en op de *Landschappelijke Eenhedenkaart* weergegeven. De kaart toont de opbouw van het landschap binnen de gemeente Bunschoten. Tevens zijn de geselecteerde archeologische vindplaatsen uit de archeologische informatiekaart opgenomen; de relatie tussen vindplaats en landschap levert namelijk de basis voor het archeologisch verwachtingsmodel.

2.1 Actualisatie landschappelijke gegevens

Ter actualisatie zijn allereerst de gebruikte landschappelijke gegevens in de dataset van versie 2015 gecontroleerd. Ten opzichte van de huidige landschappelijke gegevens, de geomorfologische kaart Nederland en de Bodemkaart Nederland⁷ zijn er duidelijke veranderingen zichtbaar. De grootste verschillen zitten in de begrenzingen van de bodemkundige en geomorfologische eenheden. De wijzigingen zijn opgenomen in tabel 7.

Wijzigingen: Landschappelijke eenheden

Deze wijzigingen betreffen het bijstellen van grenzen van geomorfologische en bodemkundige eenheden. Dit heeft automatisch gevolgen voor de grenzen van diverse verwachtingszones (kaartbijlage 4; hoofdstuk 4) die op deze geomorfologische en bodemkundige eenheden zijn gebaseerd.

Bodemkundige wijzigingen

De geactualiseerde Landschappelijke Eenhedenkaart is ten aanzien van de bodemkundige gegevens enigszins gewijzigd. De grenzen van diverse bodemtypen zijn veranderd. De podzolgronden behouden hun hoge verwachting, en dan specifiek voor vindplaatsen uit de Vroege Prehistorie. De podzolgronden zijn op basis van de meest recente bodemkaart wel uitgebreid.

Geomorfologische veranderingen

De geactualiseerde Landschappelijke Eenhedenkaart is ten aanzien van de geomorfologische gegevens enigszins gewijzigd. De grenzen of posities van diverse geomorfologische eenheden zijn veranderd. Zo zijn de grenzen van diverse dekzandruggen aangepast. Hiermee verandert ook de ligging van de randzones die er op de Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart als buffer omheen zijn gelegd.

De ongekarteerde delen van de bodem- en geomorfologische kaart zijn ingevuld met behulp van de Archeologische landschappenkaart van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (bron: <https://rce.webgis.nl/nl/map/erfgoedatlas>)

2.2 Actualisatie dataset Archeologische Vindplaatsen

De hiervoor genoemde 111 vindplaatsen binnen de gemeente Bunschoten zijn geclassificeerd naar *complexttype* en *periode*. Het complexttype beschrijft de aard van de archeologische vindplaats (bijvoorbeeld *nederzetting*), de periode beschrijft de datering ervan (bijvoorbeeld *laat-middeleeuws*). Vindplaatsen kunnen echter meerdere perioden (locaties die meerdere malen opnieuw bewoond / gebruikt zijn geweest) en/of verschillende complextypen (locatie die verschillende soorten gebruik hebben gekend) omvatten. Er is dan feitelijk sprake van meerdere vindplaatsen op één locatie. Ze vormen een combinatie van twee of meer afzonderlijke vindplaatsen. Uiteen trekken van deze vindplaatsen levert een totaal van 116 individuele vindplaatsen op.⁸

Ter actualisatie zijn de gegevens *complexttype* en *periode* in de dataset gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd en aangevuld. Uitgevoerde wijzigingen op de vindplaatsgegevens zijn weergegeven in tabel 6. Een compleet overzicht van de vindplaatsgegevens staat vermeld in bijlage 3: Catalogus Vindplaatsen.

⁷ Geraadpleegd via www.pdok.nl en gedownload via www.nationaalgeoregister.nl

⁸ Dergelijke gecombineerde vindplaatsen staan in de catalogus vermeld onder het gezamenlijke vindplaatsnummer.

Kienhout: de oereiken van Bunschoten

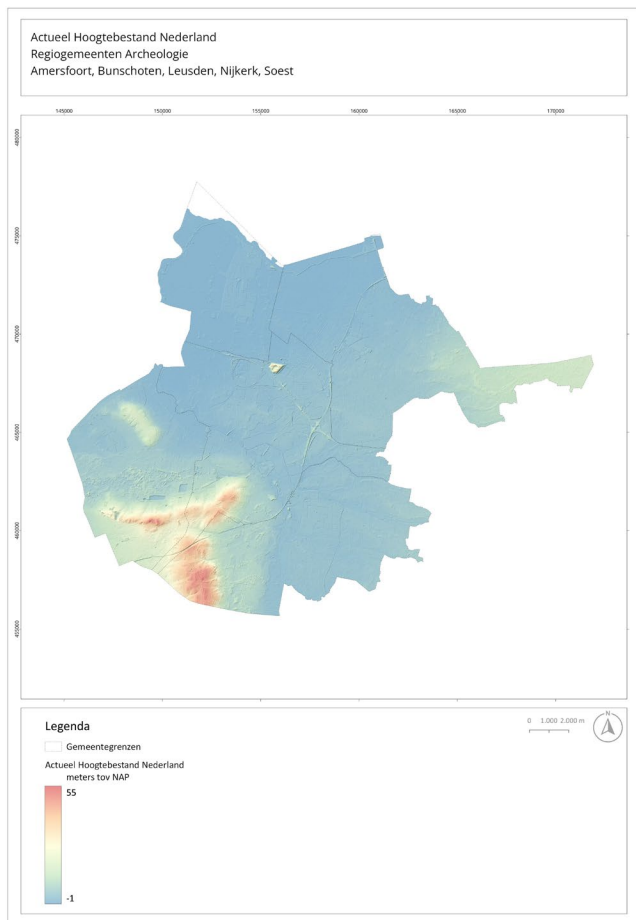
Hoewel het formeel geen archeologische vondsten zijn, verdienen de oereiken uit de Bunschoter bodem wel aandacht in deze rapportage. In De Canon van Bunschoten staat reeds een passage over de oereiken uit Bunschoten. Bij veel Bunschoters staat het bekend als kienhout. Kienhout is een term die al eeuwenlang wordt gebruikt voor resten van bomen die zijn aangetroffen bij het afgraven van veen. Dit hout is vaak duizenden jaren oud, maar door de zuurstofarme omstandigheden in het veen goed geconserveerd. In de veengebieden in Eemland wordt kienhout geregeld aangetroffen bij graafwerkzaamheden. Zo ook tijdens het bouwrijp maken van Rengerswetering in 2021 en 2022.

Figuur 4: foto van recentelijk ontdekte oereiken in Rengerswetering.

Kienhout levert waardevolle informatie op voor het opstellen van jaarringkalenders. De breedte van een jaarring wordt beïnvloed door het klimaat en de bodem. Brede ringen wijzen op gunstige groeiomstandigheden, terwijl smalle ringen vaak het resultaat zijn van moeilijke jaren, zoals een vroege winter. Door jaarringreeksen van levend hout, historische gebouwen, archeologische vondsten en veenhout te combineren, is een jaarringkalender samengesteld die – met enkele hiaten – maar liefst 8.400 jaar teruggaat.

De oereiken uit Bunschoten blijken na onderzoek een ouderdom van ruim 4500 jaar oud te hebben. Samen met de eerder gevonden oereiken in Bunschoten, met een nagenoeg zelfde ouderdom, toont dit een patroon aan: een belangrijke verandering in de waterhuishouding van dit gebied rond 2600 tot 2500 voor Chr. En mogelijk zelfs een 'verdrinking' van Eemland.

Figuur 5a: de AHN4 van de regio. Een grotere weergave bevindt zich in de bijlage.

2.3 Actualisatie Actueel Hoogtebestand Nederland

Het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is een land-dekkende kaart van het oppervlak. Het AHN toont het reliëf van het landschap, met de mogelijkheid om obstakels als bebouwing weg te filteren. Voor deze actualisatie is AHN generatie 4 gebruikt.⁹ Deze laatste generatie beschikt over meer gedetailleerde data. Deze gegevens zijn uitermate geschikt voor het speuren naar archeologische fenomenen die zorgen voor reliëf. Dit geldt met name voor

⁹ AHN generatie 5 is inmiddels voor een groot deel van Nederland beschikbaar, maar ten tijde van de actualisatie nog niet voor het gehele plangebied.

Figuur 5b: de AHN4 van de gemeente Bunschoten. Een grotere weergave bevindt zich in de bijlage.

prehistorische grafheuvels en raatakkers (*Celtic Fields*), maar ook meer recente sporen zoals loopgraven, ontginningssloten etc. Daarnaast is de AHN geschikt voor het begrenzen van grootschalige ontgroningen, zoals bassins, groeves etc.

2.4 Actualisatie Landschappelijke Eenhedenkaart (kaartbijlage 2)

Op basis van de landschappelijke basisgegevens en de geactualiseerde vindplaatsgegevens is een nieuwe versie van de Landschappelijke Eenhedenkaart gemaakt (kaartbijlage 2).

Voor de begrenzing van de landschappelijke eenheden is voornamelijk gebruik gemaakt van de verschillende geomorfologische zones en, in mindere mate, van bodemkundige kenmerken. In een relatief reliëfarm gebied zoals de gemeente Bunschoten kunnen 'onzichtbare' geomorfologische kenmerken namelijk bepalend voor de bodemgeografische kenmerken van een gebied. Lokale reliëfkenmerken en de ontstaansgeschiedenis van terreinvormen (geomorfologie) bepalen in hoge mate de hydrologische en bodemkundige karakteristieken van de deellandschappen. Dit zegt iets over de mate waarin een deellandschap geschikt is voor vestiging (bewoning, landbewerking etc.). Bepaalde bodemkundige gegevens echter, zoals hoge eerdgronden (plaggendecken) en podzolen zorgen daarentegen voor een hogere archeologische verwachting. Dit, omdat hun aanwezigheid iets zegt over de intactheid van de bodem ter plaatse. Dit geldt bij podzolen met name voor vindplaatsen uit de Steentijd.

Op de kaart zijn vervolgens de bekende archeologische vindplaatsen (met een weergave van archeologische begin- en eindperiode in kleur en complextype in symbool) weergegeven. Voor een duidelijk kaartbeeld zijn alle overlappende vindplaatsen (meerdere complexen per locatie) uiteen geplaatst, maar wel zo veel mogelijk binnen dezelfde landschappelijke eenheid gehouden ter visualisatie van de relatie tussen archeologie en landschap.

De actualisatie is aangegrepen om de Landschappelijke Eenhedenkaart op enkele punten aan te passen:

- de Provinciale Gebieden met Aardkundige waarden zijn opgenomen;
- als onderlegger voor de kaart is de topografie van 1 maart 2025 van de gemeente Bunschoten gebruikt;
- ten behoeve van een betere printversie zijn enkele kleuren gewijzigd.

2.5 Resultaat

De landschappelijke informatie omvat gegevens van de Geomorfologische kaart van Nederland (kaartblad 32 Amersfoort) en de Bodemkaart van Nederland (kaartblad 32 West Amersfoort¹⁰). De begrenzingen van de aardkundige waarden in de gemeente zijn afkomstig van de Provinciale atlas.

In de geactualiseerde dataset 2025 staan de gegevens van 116 individuele vindplaatsen, gecatalogiseerd naar *complextype* en *periode*. De vindplaatsen omvatten verschillende complextypen uit de periode *Mesolithicum* tot *Nieuwe Tijd*. De vindplaatsgegevens zijn opgenomen in de Catalogus Archeologische Vindplaatsen (bijlage 3).

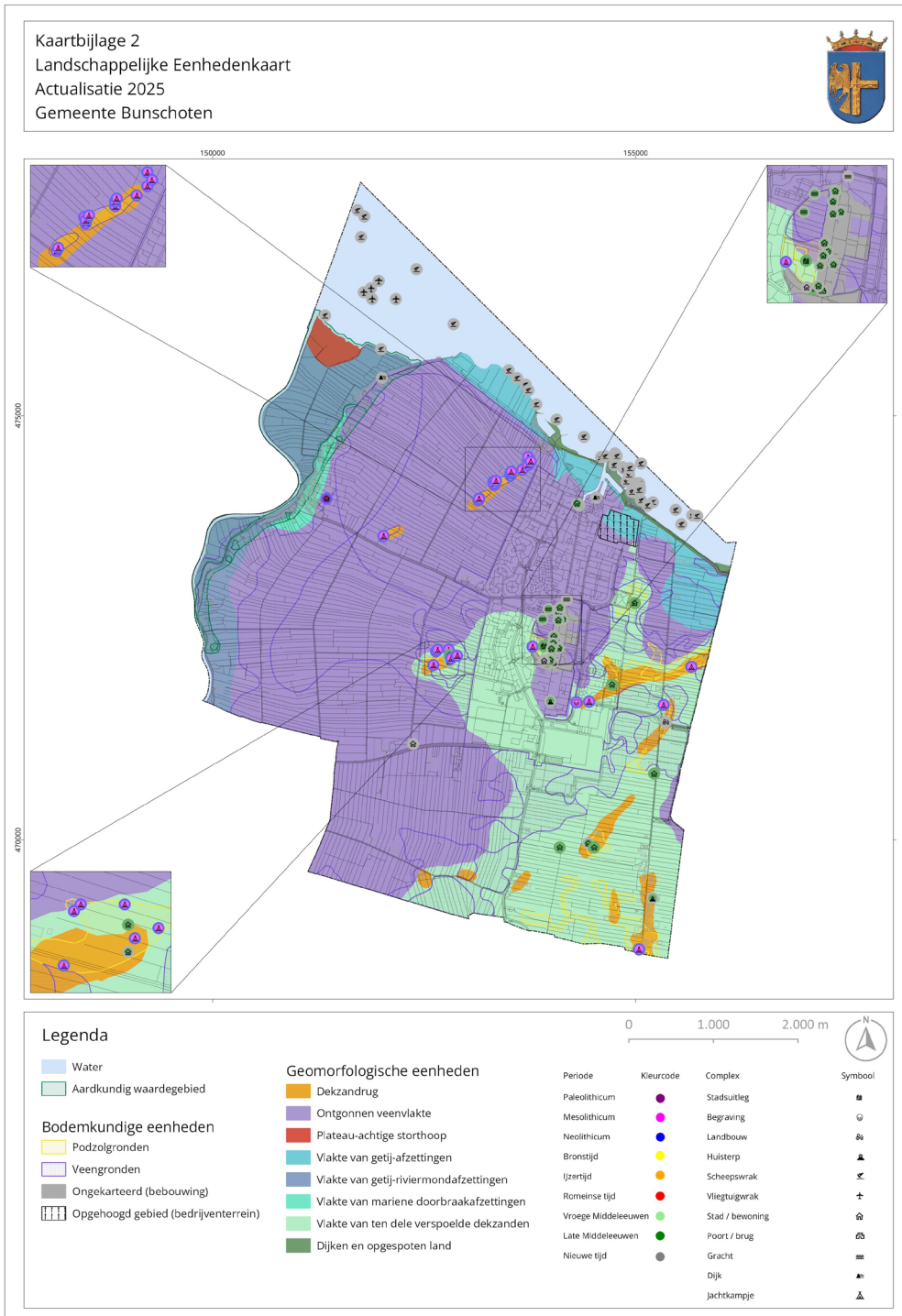
De geactualiseerde *Landschappelijke Eenhedenkaart (versie 2025)* is een visuele weergave van bovengenoemde landschappelijke informatie en toont de opbouw van het landschap binnen de gemeente, opgedeeld in landschappelijke eenheden: gebieden met overeenkomstige landschappelijke, hydrologische en bodemkundige karakteristieken, reliëf-kenmerken en ontstaansgeschiedenis. De geactualiseerde *Landschappelijke Eenhedenkaart (versie 2025)* bevat 8 verschillende landschappelijke eenheden. Op de kaart zijn tevens de 116 bekende archeologische vindplaatsen binnen Bunschoten weergegeven, met aanduiding van periode (in kleur) en complextype (in symbool). De kaart geeft inzicht in de relatie tussen de verspreiding en dichtheid van bekende archeologische waarden en het landschap.

¹⁰ Geraadpleegd via www.pdok.nl en gedownload via www.nationaalgeoregister.nl

Wijzigings nr.	Locatie / toponiem	Type wijziging	Gevolg voor verwachting	Bron
16	Gehele gemeente	Cartografische gegevens actualiseren	Geen	PDOK
17	Gehele gemeente	Grenzen van bodemkundige (m.n. podzolen) en geomorfologische eenheden (m.n. dekzandruggen) aanpassen	Wisselend	PDOK – bodemkaart en geomorfologische kaart
18	Gehele gemeente	Kalkloze zandgronden afwaarderen	Geomorfologische of cultuurhistorische verwachting is leidend	PDOK – bodemkaart
19	Gehele gemeente	Aardkundige waarden Provincie Utrecht opnemen	Geen	CHAT
20	Gehele gemeente	Ongekarteerde gebieden invullen met behulp van landschappenkaart RCE	Geen	https://rce.webgis.nl/nl/map/erfgoedatlas
21	Kuststrook	Ongekarteed gebied ingevuld als 'dijken en opgespoten land'	Geen	PDOK – luchtfoto 2025

Tabel 7: Wijzigingen op basis van actualisatie van de bodemkaart en geomorfologische kaart.

Figuur 5: Geactualiseerde Landschappelijke Eenhedenkaart versie 2025. Een grotere weergave bevindt zich in de bijlage.

3. Actualisatie Historisch-geografische Elementenkaart

In 2015 is kaartbijlage 4 de *Cultuurhistorische Waardenkaart* genoemd. Tijdens de huidige actualisatie is besloten deze naam te wijzigen in de *Historisch-geografische Elementenkaart* (kaartbijlage 3, versie 2025). Dit is gedaan om verwarring te voorkomen met de term Cultuurhistorische Waardenkaart die in veel gemeenten wordt gehanteerd voor een kaart met de gemeentelijke cultuurhistorische waarden als monumenten, landschappen etc.

3.1 Actualisatie historisch-geografische gegevens

De kaart uit 2015 met Cultuurhistorische waarden en archeologische vindplaatsen bevat onder andere historische (water)wegen, molens en historische boerderijplaatsen. De bij de actualisatie gebruikte historisch-geografische informatie is voornamelijk afkomstig uit het archief van het Centrum voor Archeologie, van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de Provincie Utrecht (CHS en CHAT)¹¹ en oud kaartmateriaal van het Archief Eemland. De diverse wijzigingen zijn weergegeven in tabel 8. Naar aanleiding van de actualisatie is de Historisch-geografische Elementenkaart gemaakt. Dit is kaartbijlage 3 versie 2025.

3.1.1 Huisplaatsen en historische erven

Voor de huidige actualisatie zijn diverse 'nieuwe' gegevens beschikbaar gekomen. Zo is via de Provincie Utrecht de data van de Kadastrale Minuutplan 1811-1832 beschikbaar gekomen. Deze gegevens zijn opgenomen in de Historisch-geografische Elementenkaart versie 2025.

3.1.2 Eendenkooien

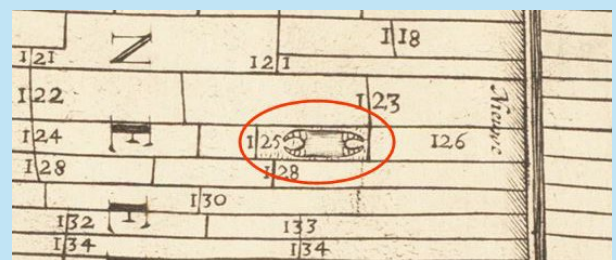
De locaties van eendenkooien (zie kadertekst) zijn van de CHAT overgenomen. Ze hebben een middelhoge verwachting toebedeeld gekregen.

¹¹ De (digitale) Cultuurhistorische Atlas van de Provincie Utrecht (CHAT, zie Blijdenstein, 2015) presenteert de ruimtelijke ontwikkeling van de provincie Utrecht van de Prehistorie tot heden. De dataset bevat de door de Provincie Utrecht beheerde cultuurhistorische data, ingedeeld op de beleidsspeerpunten *buitenplaatsen*, *militair erfgoed*, *agrarisches cultuurlandschap* en *archeologie*.

Eendenkooien

Een eendenkooi is een vanginstallatie die speciaal is ontworpen om watervogels, met name eendachtigen, te vangen. De vangmethode stamt uit de Late Middeleeuwen. De eerste eendenkooien waren zogenaamde rivierkooien. Hierbij werd aan de oever van een rivier een doodlopende sloot gegraven, of gebruikgemaakt van een bestaande kreek. Deze sloot of kreek werd overdekt met netten of takken en omringd door rietmatten. Ruiende eenden, die tijdelijk niet kunnen vliegen, werden met behulp van honden en bootjes naar de vangpijp gedreven.

Rust en stilte bleken essentieel om de vogels succesvol te vangen, en het creëren van een veilige rustplaats speelde hierbij een belangrijke rol. In de tweede helft van de 15^e eeuw was het principe van de eendenkooi op veel plaatsen in Nederland bekend. Dit suggereert dat de ontwikkeling en het gebruik van eendenkooien al veel eerder zijn begonnen.

Figuur 7: een eendenkooi ten westen van de Zevenhuizerstraat aangeduid op een kaart uit 1666 (Brekenz van Groenouw).

Kooien uit de 16^e eeuw zijn in beperkte mate bewaard gebleven, hoewel hun constructie van natuurlijke materialen zoals riet en wilgenhout vaak niet meer intact is. Restanten, zoals kooiplassen en vangpijpen, zijn soms nog zichtbaar via hoogtekarten. Hoewel er weinig zichtbare restanten van oude eendenkooien bestaan, kan het beroep van kooiker en de historische methode van watervogelvangst worden gezien als waardevol cultureel erfgoed. Dit aspect speelde vroeger een belangrijke rol in de voedselvoorziening. (Bron: <https://www.eendenkooien.nl/bunschoten>)

3.1.3 Grebbelinie

Tijdens de Tweede Wereldoorlog is de Grebbelinie zowel in de meidagen van 1940 als in 1945 toneel geweest van gevechtshandelingen. Een groot deel van het gemeentelijk grondgebied van Bunschoten is onder water gezet. In de actualisatie van 2015 is reeds aandacht besteed aan enkele (mogelijke) overblijfselen van de Grebbelinie in Bunschoten. Ten opzichte van de kaartbijlage 4 versie 2015 zijn er twee wijzigingen: de positie / grenzen van de Grebbelinie elementen in Spakenburg zijn aangepast op basis van gegevens uit de CHAT en twee verdwenen tankversperringen zijn toegevoegd.

Grebbelinie

De Grebbelinie is een historische waterlinie tussen Rhenen en Spakenburg, aangelegd in de 18^e eeuw. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de linie voor het laatst gebruikt: in 1940 vormde ze een belangrijke verdedigingslinie tegen de Duitse invasie. Later in de oorlog werd ze door de Duitsers ingezet om de opmars van de geallieerden te vertragen. Het strategische voordeel van de Grebbelinie lag in het onder water zetten van omliggende gebieden. Bij de Grebbesluis, aan de voet van de Grebbeberg, werd water uit de Nederrijn de linie ingelaten. Om ongecontroleerde doorstroming naar de Zuiderzee te voorkomen, werden op meerdere plaatsen dwarskaden aangelegd. De gebieden tussen deze kaden werden 'kommen' genoemd, in totaal elf. De 11^e kom, ook wel de Bunschoter kom genoemd, omvatte het grondgebied van de huidige gemeente Bunschoten.

Versterkingen

De dijk langs de linie vormde een kwetsbare plek, wat extra versterkingen in Spakenburg noodzakelijk maakte. Rond 1785 werden deze versterkingen gebouwd. Uit een proces-verbaal uit 1847 blijkt dat de volgende verdedigingswerken toen aanwezig waren:

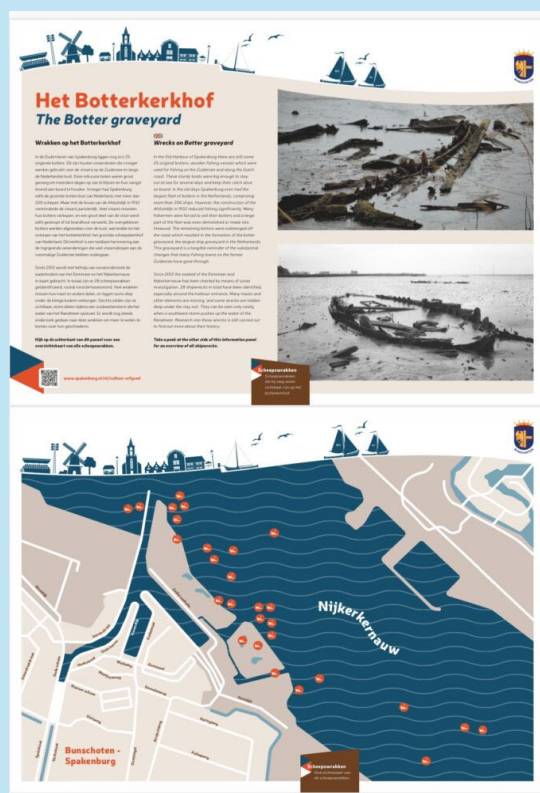
- *Batterij bewesten de haven*
- *Redoute*
- *Geavanceerde batterij voor de bogt*
- *Geavanceerde batterij in de bogt.*

Een batterij was een plek waar geschut, zoals kanonnen, werd opgesteld. De batterij aan de westkant van de haven bestond uit een wal waarachter militairen en geschut beschut konden opereren. Vergelijkbare batterijen bevonden zich aan de oostkant van de haven. De redoute stond op de plek waar nu de Nieuwe Schans ligt. Dit was een uitkijkpost met vrij zicht over de dijk. Vijandige troepen die richting Spakenburg marcheerden, kwamen in het vizier van deze post en konden vanaf de batterijen onder vuur worden genomen. De redoute werd omringd door een brede gracht. Het terrein zelf had een rechthoekige vorm, terwijl de gracht vierkant was met afgeronde hoeken. In 1909 verloor de redoute haar status als vestingwerk. Inmiddels ligt er een woonwijk. (Bron: <https://www.monumentenbunschoten.nl/grebbelinie>)

Het botterwrakkenkerkhof

In het kader van de (basis)cursus Maritieme Archeologie door de RCE en Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water (LWAO) vindt al enige jaren het praktijkonderdeel van de cursus plaats in het wrakkenkerkhof van Spakenburg. De diverse duikexpedities hebben al menig (beknopt) onderzoeksrapport opgeleverd van een tiental verschillende (botter)wrakken voor de kust van Spakenburg.

In 2024 nog werd een duikexpeditie gehouden naar de resten van de BU12 in het Kleine Zeeetje. De betreffende duikgroep had hiervoor een ontheffing van de RCE en Gemeente Bunschoten ontvangen. De duikers hielden enkele publieksmomenten tijdens het onderzoek, die goed bezocht werden. Op vrijdag 12 juli 2024 is op de westpier een informatiebord over het wrakkenkerkhof onthuld.

Figuur 8: het informatiebord dat sinds 2024 op de westpier staat.

3.1.4 Wrakkenkerkhof

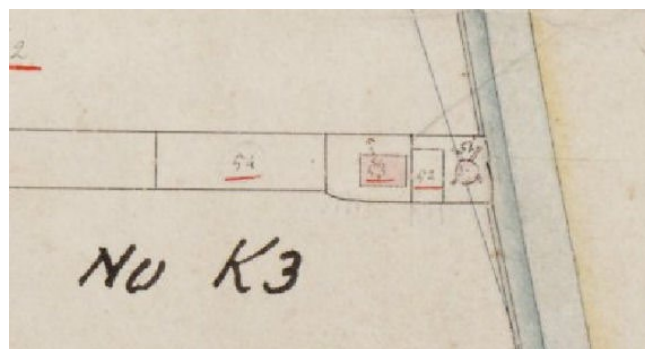
Het botterwrakkenkerkhof is in 2015 al volledig opgenomen op het betreffende kaartmateriaal. Hier zijn sindsdien geen veranderingen in geweest. De locaties van de wrakresten zijn recentelijk wel in Archis3 opgenomen.

3.1.5 Ontginningstypen

Bunschoten bestaat hoofdzakelijk uit een slagenlandschap. Een landschap dat gekenmerkt wordt door strokenverkaveling: een verkaveling in lange smalle banen (slagen of stroken). Daarnaast is een beperkt deel van Bunschoten ontgonnen via een kamptontginning. Dit is een ontginning die over het algemeen plaats vond in minder vruchtbare grond, aan de rand van het markegebied (collectief gebruikt land) in het zandlandschap. De twee typen ontginningen zijn op kaartbijlage 3 aangeduid. Ze hebben geen gevolgen voor de archeologische verwachting.

3.1.6 Molens

Langs de Spakenburgergracht lag korenmolen De Hoop. Deze stamde minstens uit 1556. In 1863 is hij afgebrand, herbouwd en later weer afgebrand en in 1967 afgebroken.¹² In mei 2009 werd een replica van de oude korenmolen op een locatie aan het Stadsspuij geopend.¹³

Figuur 9: korenmolen langs de Spakenburger gracht aangeduid op het kadastraal minuutplan 1811-1832.

¹² <https://www.molendatabase.nl/molens/ten-bruggencate-nr-08866>

¹³ <https://www.monumentenbunschoten.nl/korenmolen-de-hoop>

Figuur 10: foto van het oude kerkhof achter de Nederlandse Hervormde Kerk (vermoedelijk circa 1960).

3.1.7 Begraafplaatsen

Op de Historisch-geografische elementen kaart zijn twee begraafplaatsen opgenomen: het oude kerkhof achter de Nederlandse Hervormde Kerk (St. Catharinakerk) aan de Dorpsstraat / Schoolstraat en Memento Mori aan de Bikkersweg.

Het oude kerkhof

Al ruim vijftig jaar was het oude kerkhof al niet meer in gebruik, toen in de jaren zestig van de 20^e eeuw werd besloten om het te ruimen. Het geheel maakte toen al een vervallen indruk. Ongeveer een eeuw lang zijn hier alle overleden inwoners van Bunschoten en Spakenburg begraven. In plaats van het kerkhof op te knappen, werd besloten er een parkeerplaats aan te leggen. De graven en enkele grafstenen zijn verplaatst naar begraafplaats Memento Mori.

Volgens de overlevering is de ruiming niet zeer zorgvuldig gegaan. Er werd niet meer gegraven dan strikt noodzakelijk. De afgegraven grond werd 'gedumpt' in een weiland in Eemdijk. Weliswaar werden de beenderen die

werden gevonden, verzameld, maar op een grove manier. Bij graafwerk achter de kerk zijn later nog diverse beenderen gevonden, vlak onder het maaiveld. Hoe diep en hoeveel er nog ligt, is niet duidelijk.¹⁴

Memento Mori

De aanleg van deze begraafplaats werd noodzakelijk toen het oude kerkhof achter de Nederlandse Hervormde Kerk vol begon te raken. In 1908 werd een plan gemaakt voor het aanleggen van een begraafplaats. Onderdeel daarvan was het bestraten van de toegangsweg, het Stadsspui. De begraafplaats zelf was eenvoudig en klein van omvang: 39 bij 100 meter. In het midden een toegangspad met aan het einde het baarhuisje.¹⁵

3.1.8 Infrastructuur

Op de kaartversie 2016 waren al enkele infrastructurele elementen opgenomen, waaronder de historische tracés van de Bisschopsweg en Smeeweg, alsook enkele

¹⁴ <https://www.dodenakkers.nl/utrecht/bunschoten-oude-kerkhof.html>

¹⁵ <https://www.monumentenbunschoten.nl/begraafplaats-memento-mori>

(historische) dijken. Hier is tijdens deze actualisatie het historisch tracé van de Bonte Poort aan toegevoegd. Tijdens deze actualisatie is tevens besloten de tracés van enkele historische dijken een middelhoge verwachting toe te bedelen, zoals de zeedijken en de Looijdijk (Lodijk) en Werfdijk. De archeologische relevantie van deze dijken bleek onder meer uit een onderzoek in de dijk te Eemdijk (Van Benthem 2017).

3.1.9 Toponiemen

Getracht is alle opgenomen elementen van hun toponiem te voorzien. Dit heeft geen gevolgen voor de Archeologische Beleidskaart.

3.2 Actualisatie Historisch-geografische kaart (kaartbijlage 3)

Met de geactualiseerde dataset is een geactualiseerde Historisch-geografische Elementenkaart van het grondgebied van de gemeente geproduceerd (kaartblad 3). De actualisatie is aangegrepen om de kaart op enkele punten aan te passen:

- als onderlegger voor de kaart is de topografie van 1 juni 2025 van de gemeente Bunschoten gebruikt;
- daar enkel historisch-geografische elementen zijn opgenomen, die daadwerkelijk de archeologische verwachting beïnvloeden of een archeologische attentiewaarde bevatten en nadrukkelijk is gekozen niet een compleet beeld van de beschikbare cultuurhistorische informatie te geven, is de kaartnaam *Cultuurhistorische Waardenkaart* veranderd in *Historisch-geografische Elementenkaart*;
- het kaartbladnummer verandert van 4 naar 3;
- er zijn enkele fouten in de legenda op de kaart *versie 2015* gecorrigeerd;
- er zijn nieuwe elementen toegevoegd zoals historische boerderijplaatsen, een schaapskooi, ontginningstypen etc.
- er zijn meer toponiemen opgenomen;
- de gebruikte kleurindeling is aangepast ten behoeve van een betere printversie.

3.3 Resultaat

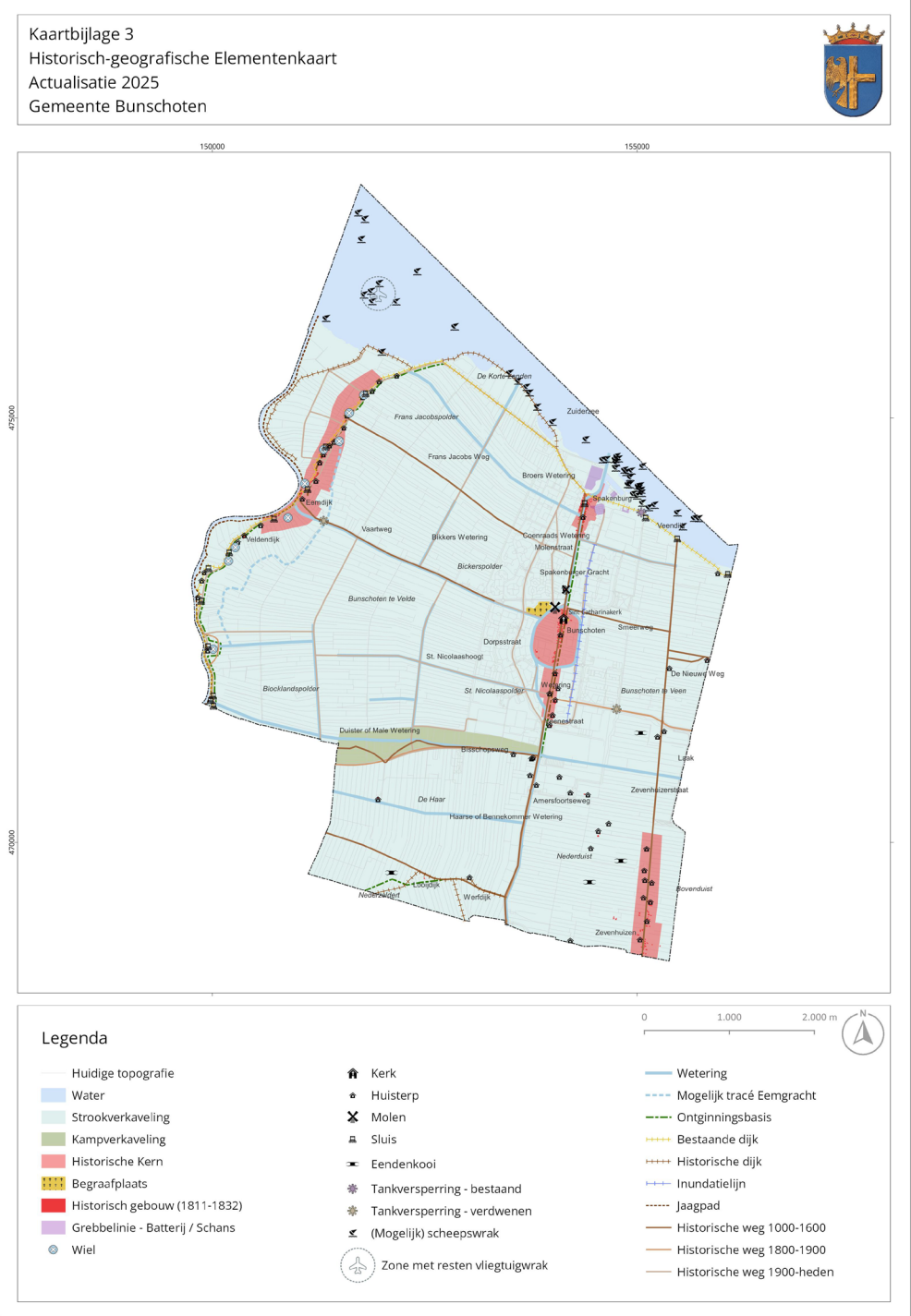
Op de *Historisch-geografische Elementenkaart (kaartbijlage 3 versie 2025)* zijn historisch-geografische gegevens weergegeven, die (op gemeentelijke schaal) de archeologische verwachting (mede) bepalen of een archeologische attentiewaarde hebben. Er is nadrukkelijk niet voor gekozen een compleet beeld van alle beschikbare cultuurhistorische informatie te geven, maar om historisch-geografische elementen te tonen, die daadwerkelijk de archeologische verwachting beïnvloeden of invullen. Er wordt dan ook gesproken over de *Historisch-geografische Elementenkaart*. De kaart levert met name een beeld van de elementen die de basis vormen voor het archeologische verwachtingsmodel voor de periode Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Meegewogen in de (verwachtings)waarde zijn locaties van historische bewoning en bebouwing. Landschappelijke elementen als wegen en waterlopen krijgen de (verwachtings)waarde van de omgeving. Uitzondering hierop zijn de niet meer in gebruik zijnde voormalige tracés van de Bisschopsweg en de Smeerweg, die beide in de vorige versie al een hoge verwachting hadden en die behouden.

De historisch-geografische informatie in de (geactualiseerde) dataset 2025 is zeer divers en voornamelijk afkomstig uit de CHAT, het archief van het Centrum voor Archeologie, van enkele lokale amateurhistorici uit Bunschoten, uit recente onderzoeken en uit relevante literatuur.

Wijzigingsnr.	Locatie / Toponiem	Type wijziging	Gevolg voor verwachting	Bron
22	Gehele gemeente	Toevoegen historische erven 1832	Geldende verwachting is onveranderd	CHAT
23	Diverse locaties in poldergebied	Toevoegen eendenkooien	Middelhoge verwachting	CHAT
24	Spakenburg	Toevoegen locatie verdwenen tankversperring Eemdijk. Aanpassen grenzen van batterijen en redoute/schans	Grenzen aangepast	CHAT
25	Gehele gemeente	Aanduiden type ontginning	Geen	CHAT
26	Bunschoten Stadsspui	Toevoegen nieuwe locatie korenmolen De Hoop	Geen	CHAT
27	Begraafplaatsen achter Nederlandse Hervormde kerk en Memento Mori	Toevoegen begraafplaatsen	Geen	https://www.monumentenbunschoten.nl
28	Diverse (historische) dijken	Opwaarderen historische dijktracés	Respectievelijk hoge en middelhoge verwachting	Kaart Dirk Brekensz van Groenouw 1666 en CHAT

Tabel 8: wijzigingen op basis van historisch-geografische elementen.

4. Actualisatie samengestelde archeologische verwachtingskaart

Door kennis over de ligging en verspreiding van de archeologische vindplaatsen te combineren met de landschappelijke gegevens, ontstaat een archeo-landschappelijk verwachtingsmodel. De relatie gaat vooral op voor pre- en vroeghistorische kampementen en nederzettingen, waarbij de locatiekeuzefactoren gebaseerd zijn op economische motieven. Andere archeologische resten uit deze periode, zoals bijvoorbeeld graven¹⁶, wegen en greppels, en die uit jongere tijden zijn minder of geheel niet gebonden aan specifieke landschappelijke eenheden. Het verwachtingsmodel is weergegeven op de *Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart* waar de afzonderlijke landschappelijke eenheden voorzien zijn van een hoge-, een middelhoge-, een lage- of een onbekende archeologische verwachting voor *jagers-verzamelaars* (Paleolithicum-Neolithicum) en (*vroeg*e) *landbouwers* (Neolithicum-Vroege Middeleeuwen).

Het archeo-landschappelijke verwachtingsmodel uit 2010 betreft een combinatie van theorie en praktijk: een hypothetische benadering over landschappelijke gebiedsindeling en locatiekeuze, gecombineerd met kwantitatieve vindplaatsgegevens. De landschappelijke gegevens en de achterliggende theorie over locatiekeuzefactoren zijn onveranderd gebleven; de vindplaatsgegevens echter niet. Sinds de vorige peildatum zijn binnen de gemeente Bunschoten 19 nieuwe vindplaatsen ontdekt. Ook in de landschappelijke gebiedsindeling is een en ander veranderd.

4.1 Aanpassingen naar aanleiding van correcties

Voordat wordt vastgesteld of het model naar aanleiding van nieuwe gegevens aanpassing benodigd, moet eerst uitgezocht worden in hoeverre het oorspronkelijke model op foutieve en met deze actualisatie gecorrigeerde gegevens is gebaseerd.

Correcties op vindplaatsgegevens

Alle hiervoor beschreven correcties en aanvullingen op de vindplaatsgegevens zijn één voor één beoordeeld op

mogelijke gevolgen voor het archeologische verwachtingsmodel. Binnen de bestaande vindplaatsgegevens (1 tot en met 93) hebben geen aanpassingen op complex en periode plaatsgevonden.

Correcties op landschappelijke gebiedsindeling

Tijdens de actualisatie van de beleidskaart versie 2015 hebben geen correcties op de landschappelijke gebiedsindeling plaatsgevonden. Daarmee was de gebiedsindeling al sinds versie 2010 onveranderd. Door de actualisatie van de bodem- en geomorfologische kaarten is de gebiedsindeling van de diverse verwachtings(waarde)-gebieden gewijzigd in de versie 2025.

4.2 Aanpassingen naar aanleiding van nieuwe gegevens

Op basis van de sinds 2015 uitgevoerde onderzoeken kan voor bepaalde gebieden worden gesteld dat de verwachting te hoog of te laag was ingeschat. Daarnaast kan voor gebieden waar een 'onbekende' verwachting gold, in enkele gevallen nu wel een verwachting worden uitgesproken.

Van alle onderzoeken (en eventueel bijbehorende vindplaatsen) in de dataset is getracht op basis van het resultaat te beoordelen of de archeologische (verwachtings)waarde voor het betreffende terrein aangepast diende te worden. Er kunnen vier groepen gemaakt worden:

1. onderzoeken die hebben geleid tot opheffen van de archeologische onderzoeksplicht;
2. onderzoeken die hebben geleid tot opwaardering van de geldende archeologische (verwachtings)waarde;
3. onderzoeken die hebben geleid tot behoud van de geldende archeologische (verwachtings)waarde;
4. onderzoeken die hebben geleid tot verlaging van de geldende archeologische (verwachtings)waarde.

De toevoeging van 19 nieuwe vindplaatsgegevens aan de dataset vormt geen aanleiding tot aanpassingen van het verwachtingsmodel.

¹⁶ Graven lijken slechts in beperkte mate gekoppeld aan het landschap; ze zijn doorgaans nabij de hoger gelegen prehistorische bewoningslocaties te vinden, maar kunnen ook zijn aangelegd in de lagere delen van het landschap.

4.3 Actualisatie Samengestelde archeologische verwachtingskaart (kaartbijlage 4)

Op basis van de dataset 2025 is een geactualiseerde archeologische verwachtingskaart voor de gemeente geproduceerd. Deze *Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart* geeft voor de verschillende landschappelijke zones in de gemeente een lage, middelhoge of hoge verwachting voor de prehistorische jagers-verzamelaars en landbouwers, voor de periode vanaf de ontginningen in de Middeleeuwen, en voor de Nieuwe Tijd. Ook de bekende monumenten (AMK-terreinen) en gebieden van hoge waarde vanwege het voorkomen van archeologische resten zijn aangegeven. Op deze kaart is hiermee de bekende en verwachte dichtheid aan archeologische resten *vlakdekkend* weergegeven.

Ten opzichte van de kaart versie 2015 hebben er verschillende wijzigingen plaatsgevonden. De meest ingrijpende aanpassingen worden hieronder besproken. Een algemene aanpassing betreft het afwaarderen van de verwachting op landbouwers in bepaalde gebieden. Op basis van diverse onderzoeken is gebleken dat de vernatting, en daarmee de veengroei, in Bunschoten is begonnen in de Vroege Bronstijd. Er mag daarom van uit worden gegaan dat grote delen van de gemeente niet geschikt waren voor bewoning vanaf deze periode, tot aan de ontginningen in de Late Middeleeuwen.

4.3.1 Terreinen met archeologische waarde

Hieronder vallen de wettelijk beschermde archeologische monumenten en de twee typen Archeologisch Waardegebieden in de gemeente. In Bunschoten bevindt zich één beschermd archeologisch Rijksmonument: de westelijke stadsweiden van Bunschoten. Onder de Waardegebied-1 gebieden vallen de bekende wraklocaties in het Randmeer (middelpunt wrak inclusief een buffer van 12,5 meter rondom). Onder de Waardegebied-2 gebieden vallen zones of percelen waar op basis van historische bronnen en archeologisch onderzoek een hoge dichtheid aan archeologische vondsten of sporen bekend is. Dit zijn de kernen van Bunschoten en Spakenburg en diverse historische boerderijplaatsen (woonterpen).¹⁷

¹⁷ Zie voor een uitgebreidere omschrijving van de specifieke waarde- en verwachtingsgebieden Verhamme 2015.

Behalve gebieden met aangetoonde archeologische waarden, zijn er ook zones met een verwachting op archeologische resten. De verwachtingsgebieden zijn opgedeeld in:

- terreinen met een *hoge archeologische verwachting*. Hier wordt de hoogste dichtheid aan archeologische vindplaatsen verwacht;
- terreinen met een *middelhoge archeologische verwachting*. Hier worden archeologische vindplaatsen verwacht, maar in een lagere dichtheid dan in de zones met een hoge archeologische verwachting;
- terreinen met een *lage archeologische verwachting*. Hier wordt de kans op het voorkomen van archeologische vindplaatsen klein geacht. Dit betekent echter niet dat de aanwezigheid van archeologische resten uitgesloten kan worden.¹⁸
- terreinen met een *onbekende archeologische verwachting*. Hier ontbreken gegevens die leiden tot een (middel)hoge of lage verwachting. In de regel worden ze daarom als middelhoog beschouwd, om in een later stadium (bij voldoende gedegen onderzoek) opgewaardeerd, dan wel gedevalueerd te worden.

4.3.2 Terreinen met hoge archeologische verwachting

De zones met hoge archeologische verwachting zijn de landschappelijke zones waar (verdrongen) dekzandruggen aanwezig zijn. De historische kern van Eemdijk en de omgeving Veenestraat heeft net als relictten van de Grebbelinie en de historische wegtracés van de Smeerweg en Bisschopsweg een hoge verwachting. De podzolgronden behouden hun hoge verwachting op (met name) het voorkomen van vindplaatsen uit de Vroege

¹⁸ Hierbij moet worden opgemerkt, dat de verwachte dichtheid aan archeologische resten (binnen de landschappelijke eenheden) niet verward moet worden met de waarde van individuele archeologische vindplaatsen die binnen deze eenheden voorkomen. Een archeologische vindplaats in een gebied met een hoge verwachte dichtheid aan archeologische resten is niet per definitie waardevoller dan een vindplaats in een gebied met een lage verwachte dichtheid aan archeologische resten. De waarde van individuele vindplaatsen is namelijk afhankelijk van de criteria gaafheid, zeldzaamheid en de externe (landschappelijke) context en niet van de ligging binnen een bepaalde verwachtingszone. Groenewoudt (1994)

Prehistorie (Steentijd). Het Randmeer (voormalige Zuiderzee), met uitzondering van de vaargeul en recentelijk uitgegraven havens heeft een hoge verwachting voor waterbodems.

4.3.3 Terreinen met middelhoge (of onbekende) archeologische verwachting

Gebieden met middelhoge verwachting kunnen zowel gebieden zijn waar de verwachting middelhoog is, als waar de verwachting onbekend is. In gebieden met een onbekende verwachting wordt de verwachting aangepast, zodra daar op basis van voortschrijdend inzicht reden voor is.

Randzone dekzandruggen

Aangezien de nauwkeurigheid van zowel de Bodemkaart als de Geomorfologische kaart een afwijking van maximaal 125m. bevat, is om de dekzandruggen (hoge verwachting) een bufferzone getrokken (60 meter rondom)¹⁹, die een middelhoge verwachting krijgt. Deze buffer zorgt er voor dat – naast het ondervangen van de foutmarges in de nauwkeurigheid van het kaartmateriaal – zones met een hoge en lage verwachting (zonder duidelijke landschappelijke afbakening) niet direct aan elkaar grenzen.

Historische locaties

De historische locatie van Dijkhuizen, het vroegere Eemdijk, behoudt haar middelhoge verwachting rond de historische kern van Eemdijk en noordwaarts langs de dijk. De historische dijktracés in de gemeente betreffen dijken die nog in gebruik zijn, zoals de Oostdijk en Westdijk, alsmede oude dijken, zoals de Looijdijk en Werfdijk. Deze dijken krijgen een middelhoge verwachting, waarbij deze verwachting hoofdzakelijk geldt voor het aanwezige dijklichaam of het voormalige tracé. Daarnaast hebben ook de bekende locaties van eendenkooien een middelhoge verwachting gekregen.

¹⁹ In de Handleiding Bodemkaart van Nederland staat: “[...] dat de nauwkeurigheid van de bodemgrenzen bij deze waarnemingseenheid in het algemeen +/- 0,25cm zal zijn, overeenkomend met +/- 125m. in werkelijkheid. Dit is echter alleen het geval, indien de bodemeenheden zonder duidelijk geomorfologisch verschil in elkaar overgaan”.

Ongekarteerde bodem

Een klein deel van de bodem van het bebouwd gebied van het historische Bunschoten is niet gekarteerd. Het betreft een strookje aan de oostzijde en een strook aan de zuidzijde. Beide delen hebben op basis van een onbekende verwachting een middelhoge verwachting toebedeeld gekregen, voor vindplaatsen van jagers-verzamelaars en lage verwachting voor landbouwers.

4.3.4 Terreinen met lage archeologische verwachting

De gebieden in de gemeente die van oudsher vermoedelijk niet geschikt waren voor (tijdelijke) bewoning hebben een lage archeologische verwachting gekregen. Dit betreffen voornamelijk de laaggelegen dekzandvlaktes, de ontgonnen veenvlaktes, en vlaktes van marine- en getij-riviermondafzettingen.

4.3.5 Terreinen met afwijkende archeologische verwachting

Om te voorkomen dat er meerdere beleidsregimes ontstaan die afwijken van de eerdere gekozen verdeling in zones met hoge waarde, en lage, middelhoge en hoge verwachting, is een nieuwe categorie geïntroduceerd. Dit zijn terreinen met een afwijkende verwachting. Deze afwijking kan te maken hebben met eerder uitgevoerd onderzoek op deze locatie, welke heeft geleid tot een eigen lokale advieskaart (bijvoorbeeld plangebied De Kronkels Zuid), of een aangepaste diepte-ondergrens (plangebied Eemdijk Oost²⁰ en het bedrijventerrein Zuidwenk). Deze locaties zijn niet op de verwachtingskaart aangeduid, maar wel op kaartbijlage 5, de Archeologische Beleidskaart, middels grijze vlakken.

4.4 Grenzen van verwachtingszones

De grenzen van de verwachtingszones die op basis van de landschappelijke elementen zijn gedefinieerd, volgen automatisch uit de begrenzingen van landschappelijke en bodemkundige eenheden. Bodemkundige (bijvoorbeeld plaggendecken) en geomorfologische (bijvoorbeeld dekzandruggen) elementen zijn direct van de bodemkundige en geomorfologische kaarten overgenomen. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid volgt

²⁰ De afwijkende ondergrenzen voor archeologisch onderzoek in een deel van het plangebied Eemdijk Oost zijn reeds vastgelegd in het Omgevingsplan.

uit de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van deze kaarten. Grenzen voor terreinen met een (verwachtings)waarde op basis van historische informatie zijn (na beoordeling) overgenomen, voor zover deze reeds bekend zijn (historisch kaartmateriaal), al eerder zijn gedefinieerd (AMK) of op basis van (archeologische) onderzoeksresultaten.

De actualisatie is aangegrepen om de kaart op enkele overige punten aan te passen:

- als onderlegger voor de kaart is de topografie van 1 maart 2025 van de gemeente Bunschoten gebruikt;
- er zijn enkele fouten in de legenda gecorrigeerd;
- de gebruikte kleurindeling is aangepast ten behoeve van een betere printversie en de legenda is conform deze wijzigingen aangepast.

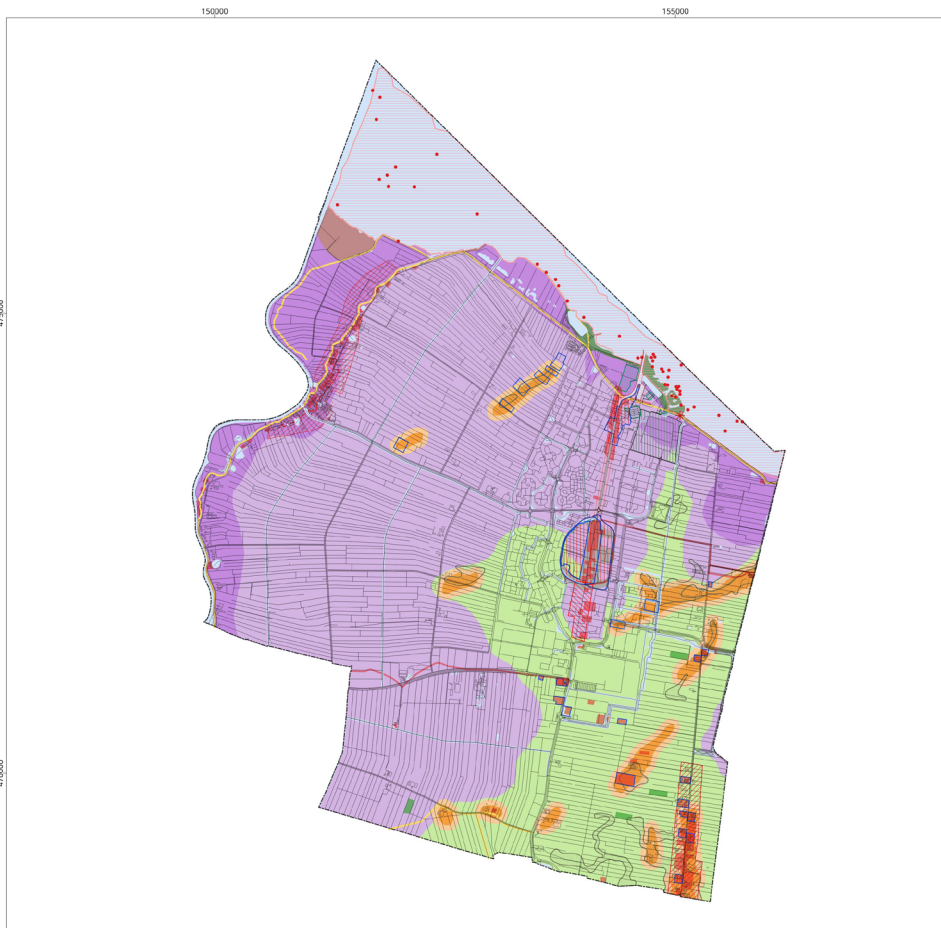
4.5 Resultaat

De geactualiseerde *Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart (versie 2025)* toont vlakdekkend voor de gehele gemeente het archeologisch verwachtingsmodel voor de twee archeologische hoofdperioden *vroeg-prehistorische jagers-verzamelaars* en *(vroeg-)landbouwers*, en locaties met resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Op deze kaart zijn de afzonderlijke landschappelijke eenheden van de onderliggende kaart (kaartbijlage 2) voor de twee archeologische hoofdperioden voorzien van een hoge-, een middelhoge- een lage- of een onbekende archeologische verwachting. In zones met een *onbekende archeologische verwachting* zijn te weinig gegevens voorhanden om tot een betrouwbare archeologische verwachting te komen. In de regel worden ze daarom als middelhoog beschouwd.²¹

Opgemerkt moet worden dat de cartografische basis voor de archeologische verwachtingskaart vooral wordt gevormd door de bodemkaart en de geomorfologische kaart. Deze kaarten hebben een schaal van 1:50.000. Dit betekent dat relatief kleine landschappelijke eenheden niet zijn weergegeven en rekening moet worden gehouden met enige marge in de begrenzing van de eenheden.

²¹ Verhamme 2010 en 2015.

Kaartbijlage 4
Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart
Actualisatie 2025
Gemeente Bunschoten

Legenda

Landschappelijke eenheid - Dekzandruggen - Randzone dekzandruggen - Oegesporen land - Vakke van marine- en getijriviermondfazettingen - Vakke van ten dele verspoelde dekzanden - Historische binnenstad (ongekarteerd) - Plateau-achtige storthoop (Ontgonnen) veenraster - Opgehoogd terrein - Water (zonder verwachting)	Jagers-verzamelaars - hoog - middelhoog - laag - laag - laag - onbekend - laag - laag - n.v.t. - geen	Landbouwers - middelhoog - laag - laag - laag - laag - laag - n.v.t. - geen	Overige - Historische bebouwing Bunschoten / Spakenburg - Historische bebouwing Eemdijk en Venestraat - Historische bebouwing Dijkhuizen / Zevenhuizen - Historisch erf - Historisch wegtracé - Grebbeinlie - Wrakkenzone - AMK-terreinen - Eendenkoolen - Wrakken	verwachting / waarde - hoge waarde - hoge verwachting - middelhoge verwachting - hoge verwachting - hoge verwachting - hoge verwachting - hoge verwachting - geldende verwachting (jagers-verzamelaars) of hoge waarde (historische bebouwing) - middelhoge verwachting - hoge waarde
---	--	--	---	--

Figuur 12: de geactualiseerde Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart versie 2025. Een grotere weergave bevindt zich in de bijlage.

5. Actualisatie archeologische beleidskaart

Door het archeo-landschappelijk verwachtingsmodel en het historisch-geografisch verwachtingsmodel te combineren, ontstaat een opeenstapeling van archeologische verwachtingen voor de periode Prehistorie tot en met Nieuwe Tijd. Hierbij wordt een onderverdeling gehanteerd van gebieden met een *hoge archeologische verwachtingswaarde*, gebieden met een *middelhoge archeologische verwachtingswaarde* en gebieden met een *lage archeologische verwachtingswaarde*. Gebieden waar het voorkomen van archeologische resten is aangetoond of aannemelijk is gemaakt, krijgen een hoge waarde toebedeeld. Bij een gestapelde verwachting is de hoogste (verwachtings)waarde leidend. Gebieden (land en water) die geen archeologische (verwachtings)waarde meer hebben, worden geduid als *Gebied zonder archeologische (verwachting)waarde*. Op de Archeologische Beleidskaart zijn aan de verschillende waardegebieden en gebieden met een verwachtingswaarde specifieke beleidsregels gekoppeld.

5.1 Actualisatie Archeologische Beleidskaart

Bij de actualisatie is vastgehouden aan de indeling in gebieden met *hoge archeologische waarde*, *hoge* -, *middelhoge*- en *lage archeologische verwachtingswaarde*. Aparte categorie vormt het archeologisch rijksmonument. Deze is op de beleidskaart in de kleur paars weergegeven. Daarnaast zijn er gebieden met een hoge archeologische waarde, die niet beschermd zijn. Deze gebieden, Waardegebied-1 en Waardegebied-2, zijn respectievelijk in de kleuren rood en roze weergegeven. De drie verwachtingswaarden zijn middels de kleuren oranje (hoog), geel (middelhoog) en groen (laag) weergegeven. Gebieden met een afwijkend archeologiebeleid zijn grijs weergegeven. De landgebieden zonder archeologische (verwachtings)waarde zijn wit. De watergebieden met een hoge verwachting zijn oranje belijnd tegen een blauwe achtergrond. Watergebieden zonder (verwachtings)waarde zijn blauw.

In de legenda staat voor iedere kleur een afzonderlijke beleidsregel in het kader van de Archeologische Monumentenzorg. Hierin staan de ondergrenzen voor vrijstelling van onderzoek. Zie hiervoor tabel 9. Het doel van de Archeologische Beleidskaart is het bieden van een beslissingskader bij de verlening van

omgevingsvergunningen. Daartoe dienen de archeologische waarde- en verwachtingszones opgenomen te worden in het Omgevingsplan en te worden voorzien van regels voor bouw- en aanlegactiviteiten, gebaseerd op de ondergrenzen in de legenda van de Archeologische Beleidskaart.

5.2 Aanpassingen naar aanleiding van correcties en nieuwe gegevens

De aanpassingen van de archeologische (verwachtings)waarde zoals gepresenteerd in de voorgaande hoofdstukken zijn in de beleidskaart verwerkt. Daarnaast kan het voorkomen dat een terrein geen archeologische waarden (meer) bevat, en dat er zelfs geen verwachting (meer) geldt op archeologische resten. Dit kan verschillende oorzaken hebben, zoals grootschalige ontgravingen of archeologische (veld)onderzoeken.

5.2.1 Verstoringen: ontgravingen en nieuwbouw

Grootschalige verstoringen kunnen er voor zorgen dat de aanvankelijk (middel)hoge verwachting voor een gebied naar beneden bijgesteld moet worden. De meest voorkomende soorten verstoringen zijn ontgravingen en de aanleg van nieuwbouwwijken en bedrijventerreinen. Ontgravingen waren er vaak op gericht 'schoon' dekzand te winnen. Het is juist dit dekzand waar veel archeologische resten zich in bevinden. Dergelijke ontgravingen in Bunschoten zijn voor zover bekend alleen uitgevoerd ten behoeve van enkele waterbodems, zoals de Zuiderzeehaven en de jachthaven Nieuwboer.

5.2.2 Archeologische onderzoeken

Archeologisch reeds onderzochte terreinen worden meestal onderzocht naar aanleiding van een specifieke vergunningsaanvraag. Hierbij speelde de verwachte verstoring (soort, diepte, omvang e.d.) door de bouw- of aanlegactiviteit een rol bij de keuze voor het soort onderzoek. Een nieuwe vergunningsaanvraag binnen hetzelfde plangebied zal daarom in principe altijd opnieuw aan een *archeologietoets* moeten worden onderworpen.

Uiteraard zijn er daarnaast ook gebieden waarvan op basis van uitgevoerd archeologisch onderzoek is geconcludeerd dat de archeologische verwachting dermate laag is, dat archeologisch onderzoek hier niet langer zinvol is. Tevens

zijn enkele gebieden dermate *vlakdekkend* onderzocht dat er geen archeologische resten meer aanwezig zijn. Ook deze zones hebben geen archeologische verwachting meer. Landgebieden die zijn vrijgesteld van de archeologische onderzoeksplicht zijn wit op de beleidskaart: hier geldt niet langer meer een archeologische onderzoeksplicht.

5.2.3 Waterbodems (Eem, sloten en poelen)

De Eem, sloten en diverse vijvers en poelen in Bunschoten hebben geen archeologische verwachting voor waterbodems gekregen, evenals de wielen in Eemdijk. Gelet op de intensieve baggerwerkzaamheden van de afgelopen eeuw wordt verondersteld dat in de Eem geen (intacte) archeologische resten meer verwacht worden. De Eem was gedurende de Middeleeuwen minder diep dan tegenwoordig. Eventuele scheepswrakken en andere resten zijn door baggerwerkzaamheden en uitdiepen hoogstwaarschijnlijk zwaar aangetast of zelfs geheel vernietigd. Ook sloten worden geregeld uitgebaggerd. Voor deze fenomenen geldt dezelfde vrijstelling: er worden hier geen archeologische resten meer verwacht. Watergebieden die zijn vrijgesteld van de archeologische onderzoeksplicht zijn blauw op de beleidskaart: hier geldt niet langer meer een archeologische onderzoeksplicht.

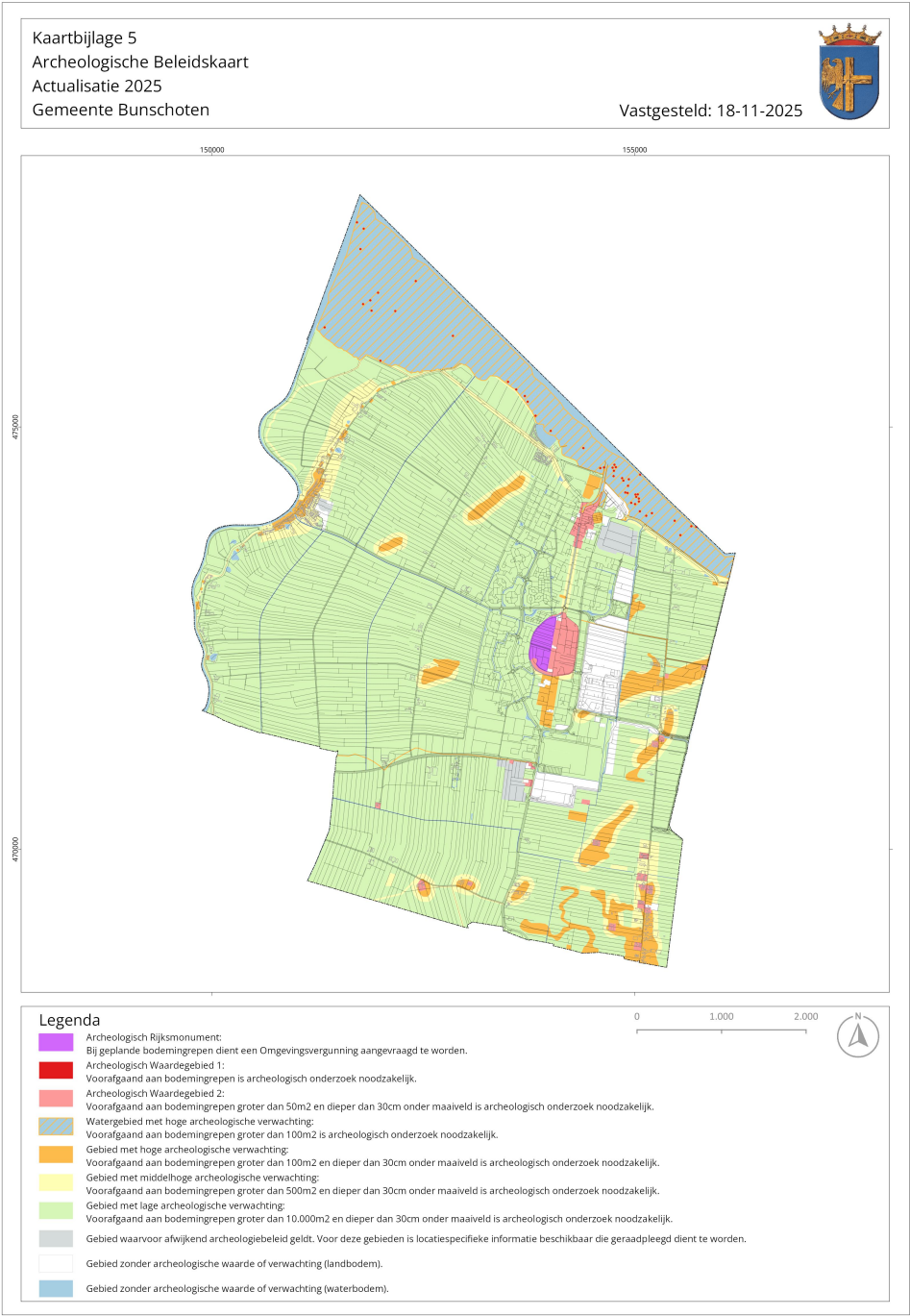
5.2.4 Cosmetische ingrepen

Bij het maken van kaartbijlage 5 bleek in enkele gevallen dat randen van verschillende beleidszones (kleurvlakken) niet goed op elkaar aansloten. Of er bleven versnipperde stukjes beleidszone over met een beleidsregel die niet aansloot bij de gestelde ondergrens. Bijvoorbeeld een gebied van enkele honderden of tientallen vierkante meters, met een ondergrens van 10.000m². Deze niet-aansluitende randen en versnipperde stukjes zijn gecorrigeerd. Hierbij is getracht om niet meer dan noodzakelijk te wijzigen en gebieden niet hoger te waarderen dan logisch en noodzakelijk was.

5.3 Actualisatie Archeologische Beleidskaart

De actualisatie is aangegrepen om de kaart op enkele punten aan te passen:

- als onderlegger voor de kaart is de topografie van 1 maart 2025 van de gemeente Bunschoten gebruikt;
- enkele onduidelijkheden in de legenda op de kaart *versie 2015* zijn gecorrigeerd;
- de gebruikte kleurindeling is aangepast ten behoeve van een betere printversie.

6. Archeologische beleidsregels

Op de Archeologische Beleidskaart zijn de diverse verwachtings- en waardegebieden omgezet naar kleurvlakken waaraan beleidsregels ten aanzien van de archeologische onderzoeksplicht zijn gekoppeld. De Beleidskaart is de werkkaart voor de ambtenaren van de Gemeente, die opereren binnen de AMZ-cyclus. De kaart dient door de Gemeente ook op enige wijze raadpleegbaar te worden gemaakt voor initiatiefnemers / aanvragers van een Omgevingsvergunning. Voor het achterhalen van de oorsprong van een bepaalde (verwachtings)waarde, en daarmee ook de implicaties of mogelijkheden voor het te volgen beleid, dient de gemeentelijk archeoloog geraadpleegd te worden.

6.1 Een afwegingskader in de ruimtelijke ordening: beleidsadviezen

De gemeente moet projecten kleiner dan 100m² in beginsel vrijstellen van de archeologische onderzoeksplicht (artikel 5.130 lid 4 Besluit kwaliteit leefomgeving). Maar de gemeente kan in een omgevingsplan een grotere of kleinere vrijstellingsgrens vastleggen. Archeologisch onderzoek kan in bepaalde gevallen ook al bij projecten kleiner dan 100m² belangrijke wetenschappelijke informatie opleveren en daarmee grote maatschappelijke en wetenschappelijke meerwaarde hebben. Gemeenten kunnen op deze locaties in het omgevingsplan kleinere vrijstellingsgrenzen vastleggen, zoals 50m² of zelfs 0m². Leidend hierbij is dat de geformuleerde verwachtingen aantoonbaar moeten zijn.

In gebieden met een lage verwachtingswaarde kan de gemeente kiezen om een grotere vrijgestelde oppervlakte vast te leggen in het omgevingsplan. Dit om te voorkomen dat de gemeente een initiatiefnemer belast met het doen van archeologisch onderzoek dat naar verwachting niet of nauwelijks zinvol is. De mate van vrijstelling is afhankelijk van de archeologische verwachtingswaarde van het gebied. Daarom zal de gemeente de vrijstelling ook met archeologisch-inhoudelijke redenen moeten onderbouwen.

6.2 Ondergrenzen voor onderzoek

Aan de verschillende beleidsvlakken op de Archeologische Beleidskaart zijn ondergrenzen gekoppeld. Deze ondergrenzen geven aan vanaf welke diepte en oppervlakte van de bodemingrepen de gemeente regels

stelt ten aanzien van archeologie bij bijvoorbeeld aanleg- of bouwactiviteiten.

6.2.1 Oppervlakte ondergrenzen

Voor het Rijksbeschermd monument geldt een oppervlakte-ondergrens van 0m² en een diepte-ondergrens van 0cm. Dit zijn ondergrenzen die door het Rijk zijn bepaald voor het in de gemeente Bunschoten aanwezige beschermd archeologische monument. In dit gebied is zonder Omgevingsvergunning geen bodemroerende activiteit toegestaan.

De ondergrenzen voor archeologische Waardegebieden-1 zijn 0m² en 0cm. Voor de Waardegebieden-2 geldt een ondergrens van 50m² en 30cm. Voor de verwachtingsgebieden zijn de ondergrenzen 100m² en 30cm voor gebieden met een hoge verwachting, 500m² en 30cm voor gebieden met een middelhoge verwachting en 10.000m² en 30cm voor gebieden met een lage verwachting. Als aanvulling hierop is er de introductie van de categorie Afwijkend beleid. Dit geldt voor plangebieden waar, bijvoorbeeld op basis van archeologisch onderzoek, een afwijkend regime van toepassing is.

Als voor een projectgebied twee of meer beleidscategorieën gelden, dan geldt de hoogste (verwachtings-)waarde voor het gehele terrein. Tijdens een plantoets door de gemeentelijk archeoloog wordt gekeken of en zo ja welk type archeologisch onderzoek nodig is en in welk deel van het plangebied.

6.2.2 Diepteligging en dieptegrens

Bij het toekennen van een verwachting aan een gebied, hoort ook een uitspraak over de verwachte diepteligging van de verwachte archeologische sporen en vondsten. Deze informatie is van belang om een inschatting te kunnen maken wat men in een bepaald gebied archeologisch kan verwachten bij een specifieke verstoringsdiepte. Hiermee kan ook beter ingeschat worden welke onderzoeksmethode toegepast moet worden en met welke intensiteit. Binnen het grondgebied van Bunschoten bevinden zich (soms door veen en / of klei afgedekte) pleistocene zandgronden. Dit betekent dat er sinds de Prehistorie slechts één en hetzelfde leefniveau is geweest. In principe worden de archeologische resten op

veel plekken binnen de gemeentegrenzen dus al in en direct onder de huidige bouwvoor verwacht (en aangetroffen). De diepteligging betreft dus in feite: 'vanaf het maaiveld tot de onderzijde van de diepst gegraven sporen'.

De bovengrond (bouwvoor) in deze regio is vrijwel overal verstoord door ontginning, agrarisch gebruik, ontgroning, herverkaveling en egalisatie. Dit is herkenbaar aan de grootschalige afwezigheid van podzols (oude bodenvorming) in delen van de gemeente. De bovengrond (bouwvoor) ligt hier veelal direct op het 'afgetopte' dekzand - met een scherpe grens als overgang. Over het algemeen mag aangenomen worden dat de bovenste 30cm van de bodem dusdanig verstoord is, dat in deze zone de archeologische sporen onherkenbaar zijn geworden en de archeologische vondsten zich niet meer in-situ bevinden.

Vandaar dat in de beleidsadviezen, met uitzondering van de Rijksmonumenten en Waardegebieden-1, de grens

vanaf 30cm onder maaiveld wordt gehanteerd. Voor de Rijksmonumenten en Waardegebieden-1 geldt een 0cm ondergrens, vanwege aangetoonde archeologische waarden die op en/of vlak onder het maaiveld of de waterbodem liggen.

In alle gevallen wordt tijdens planbeoordeling gekeken in hoeverre de aangevraagde bouw- of aanlegactiviteiten het potentieel archeologisch niveau dreigen te verstoren. Op basis van (voor)onderzoek kan blijken dat op bepaalde locaties het archeologisch interessante niveau zich dieper bevindt dan de gestelde 30cm. De vrijstellingsdiepte kan dan (per project, en alleen naar aanleiding van gedegen onderzoek) aangepast worden.

Tabel 9: Beleidsregels behorende bij de Archeologische Beleidskaart.

Gebieden met archeologische waarde	Beleidsregel
Beschermde Rijksmonument Westelijke stadswelden	Geen bodemingrepen toegestaan; behoud van archeologische waarden in-situ. Monumentenvergunning vereist. Eerst plantoetsing door het bevoegd gezag.
Waardegebied 1: Wrakresten in Eemmeer en Nijkerkernauw inclusief een buffer van 12,5 meter rondom.	Bij projecten met ingrepen op of in de waterbodem is voorafgaand archeologisch onderzoek noodzakelijk. Eerst plantoetsing door het bevoegd gezag.
Waardegebied 2: Landbodem met hoge archeologische waarde	Bij projecten groter dan 50m ² met bodemingrepen dieper dan 30 cm onder maaiveld is voorafgaand archeologisch onderzoek noodzakelijk. Eerst plantoetsing door het bevoegd gezag.
Gebieden met archeologische verwachting	
Gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde	Bij projecten groter dan 100m ² met bodemingrepen dieper dan 30 cm onder maaiveld is voorafgaand archeologisch onderzoek noodzakelijk. Eerst plantoetsing door het bevoegd gezag.
Waterbodem met hoge archeologische verwachtingswaarde	Bij projecten groter dan 100m ² met ingrepen op of in de waterbodem is voorafgaand archeologisch onderzoek noodzakelijk. Eerst plantoetsing door het bevoegd gezag.
Gebied met middelhoge archeologische verwachtingswaarde	Bij projecten groter dan 500m ² met bodemingrepen dieper dan 30 cm onder maaiveld is voorafgaand archeologisch onderzoek noodzakelijk. Eerst plantoetsing door het bevoegd gezag.
Gebied met lage archeologische verwachtingswaarde	Bij projecten groter dan 10.000m ² met bodemingrepen dieper dan 30 cm onder maaiveld is voorafgaand archeologisch onderzoek noodzakelijk. Eerst plantoetsing door het bevoegd gezag.
Gebied met afwijkend archeologiebeleid	Voor deze gebieden geldt een afwijkend archeologiebeleid.
Gebied (landbodem) zonder archeologische verwachtingswaarde.	Archeologie-vrij gebied. Ongeacht planomvang en verstoringsdiepte is hier geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.
Gebied (waterbodem) zonder archeologische verwachtingswaarde.	Archeologie-vrij gebied. Ongeacht planomvang en verstoringsdiepte is hier geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

7. Onderzoeksagenda

In de actualisatie 2015 (CAR-rapport 36) is een beknopte Gemeentelijke Onderzoeksagenda Archeologie gepresenteerd. De onderzoeksagenda fungeert als aanvulling op de bij archeologisch onderzoek gangbare algemene onderzoeksvragen. Aan de hand van diverse lokale thema's worden onderzoeksvragen geformuleerd die moeten leiden tot een gerichte vermeerdering van de kennis van het verleden van Bunschoten. De onderzoeksvragen komen voort uit reeds uitgevoerde onderzoeken, specifieke vragen van de Gemeente en de vragen uit de nieuwe Nederlandse Onderzoeksagenda Archeologie.²² Afhankelijk van de doel- en vraagstellingen van het betreffende onderzoek (en bijbehorende onderzoeksfase) kunnen onderstaande vragen dienen als leidraad en in het onderzoek worden meegenomen door de uitvoerende archeologische instantie.²³

Vroege Prehistorie (300.000 - 2000 v. Chr.)

Locatie:

- Het afgedekte prehistorisch landschap in de hele gemeente.

Vragen:

- Beperkt de aanwezigheid van primair vondstmateriaal (m.n. vuursteen, natuursteen) zich alleen tot de dekzandruggen / -kopjes of is er sprake van een wijder verspreid vroeg-prehistorisch (vuursteen)landschap?
- Vanaf wanneer werd het gebied door de stijgende grondwaterspiegel en hiermee gepaard gaande veengroei ontoegankelijk / oninteressant voor (tijdelijke) vestiging?
- Welke afwijkingen van grondwaterspiegelfluctuaties kunnen we hieruit afleiden en wat is de consequentie hiervan voor de bewoonbaarheid van het gebied?
- Is er aantoonbaar sprake van herhaalbezoek van jagers-verzamelaars? Hoe toont dit zich? Bestond dit bezoek uit tijdelijke vestiging of slechts uit jacht e.d.?

Late Prehistorie en Romeinse tijd (2000 v. Chr. - 450 n. Chr.)

Locatie:

- Met name de (afgedekte) dekzandruggen en -koppen
- Nijkerkernauw en Eemmeer

Vragen:

- Klopt de aanname dat zelfs de hogere delen van het grondgebied van Bunschoten gedurende deze periode te nat waren voor bewoning? Waaruit blijkt dit?
- Welke bewijzen zijn er voor gebruik van de voormalige Zuiderzee voor handel, visvangst etc.?
- Welke informatie geven macroresten, pollen, hout, houtskool en eventueel diatomeeën over het lokale veenmilieu?
- Welke ruimtelijke en temporele veranderingen vonden plaats in de uitbreiding van de verschillende veenmilieus (laagvenen, hoogvenen)?
- Welke ruimtelijke en temporele veranderingen vonden plaats in de uitbreiding en inkrumping van de verschillende droge en natte (bos)vegetaties?
- Welke informatie geven macroresten, pollen, hout en houtskool over vegetatieveranderingen binnen nederzettingsarealen?

Vroege Middeleeuwen (450 - 1000 n. Chr.)

Locatie:

- Met name de veengebieden en de diverse ontginningsbases in gehele gemeente
- Nijkerkernauw en Eemmeer

Vragen:

- Klopt de aanname dat grote delen van het grondgebied van Bunschoten gedurende deze periode te nat waren voor bewoning? Waaruit blijkt dit?
- Welke bewijzen zijn er voor gebruik van de voormalige Zuiderzee voor handel, visvangst etc.?
- Welke bewijzen zijn er voor (lokale) ontginningsporen? Welke ontginningsbases gebruikten? Welke omvang etc. hadden deze?
- Welke bewijzen zijn er voor bewoningsactiviteit in het voormalige gehucht Dijkhuizen (Eemdijk)?

²² Scholte Lubberink, H.B.G., L.J. Keunen, N.W. Willemse, 2015

²³ Enkele van de onderzoeksvragen zijn de afgelopen jaren in meer of mindere mate gesteld tijdens archeologisch onderzoek. De resultaten van die onderzoeken hebben echter nog niet geleid tot het volwaardig kunnen beantwoorden van die betreffende vragen.

Late Middeleeuwen (1000 - 1500 n. Chr.)

Locatie:

- Dorpskernen Bunschoten, Eemdijk, Spakenburg, Zevenhuizen
- Nijkerkernauw en Eemmeer
- Oude (voormalige) weteringen en wegen
- Dijken

Vragen:

- Welke bewijzen zijn er voor (lokale) ontginningssporen? Welke overgang is te zien naar meer gecentraliseerde ontginning? Welke fasering is te onderscheiden? Waarom werd gekozen voor de Veenestraat als achterkade? Was hier een natuurlijke kreek aanwezig?
- Welke archeologische bewijzen zijn er voor het bestaan van een ontginningskreek / -gracht direct ten oosten van de Eemdijk?
- Welke vegetaties troffen de middeleeuwse ontginners / gebruikers van het Eemland aan?
- Welke bewijzen zijn er voor de opkomst, plundering, groei etc. van de voormalige stadskern Bunschoten?
- Welke bewijzen zijn er voor de opkomst, groei etc. van de voormalige stadskern Spakenburg? Hoe onderscheidde dit zich qua datering, omvang e.d. van Bunschoten? Is Spakenburg daadwerkelijk uit Bunschoten ontstaan. Welke gevolgen had de plundering en de stagnatie van de groei van Bunschoten voor de ontwikkeling van Spakenburg?
- Wat kan er gezegd worden over het ontstaan, de fasering etc. van de woonterpen in Zevenhuizen, langs de Veenestraat en op andere ontginningsbases?
- Wanneer werden de nederzettingen (huisplaatsen) plaatsvast, waarin komt dat tot uiting, en in hoeverre zijn hier synchrone of diachrone patronen in waar te nemen?
- Hoe werd het nederzettingslandschap buiten de huisplaatsen gebruikt en ingericht? Waar werd begraven? Waar bevonden zich de akkers? Waar werd het vee geweid? Hoe en op welke locaties werd er in de behoefte aan water voorzien? Was er sprake van gebouwen en bouwwerken buiten de huisplaatsen? Waar en wat was hun bouwwijze en wat was hun functie? Welke aanwijzingen zijn er voor vormen van grondstofwinning en/of verwerking? Waar

en om welke vormen gaat het?

- Hoe was de voedsel economie georganiseerd en zijn er diachrone veranderingen aanwijsbaar? Welke voedingsgewassen werden verbouwd, welke werden verzameld of geïmporteerd? Welke diersoorten werden gehouden? Welke rol speelde de jacht?
- Welke aanwijzingen zijn er voor de regionale en bovenregionale uitwisseling van voedsel, grondstoffen en/of voorwerpen? Hoe was dit georganiseerd?
- Hoe verplaatste men zich door het landschap? Zijn er preferente routes aan te wijzen?
- Zijn er aanwijzingen voor wegen en bruggen of oversteekplaatsen (voorden) en wat was hun landschappelijke ligging en oriëntatie?
- Wat kunnen we op basis van graven en de daarin aanwezige menselijke resten afleiden over de samenstelling en gezondheidstoestand van de lokale bevolking en over eventuele statusverschillen?
- Is er sprake van verschillen in materiële cultuur, in bestaansbasis en in de omvang van gebouwen tussen (gelijktijdige) erven en nederzettingen? En hoe kunnen die verschillen worden verklaard?
- Hoe verhouden zich de archeologische sporen van landgebruik tot historische en historisch-geografische bronnen?
- Welke activiteiten(zones) kunnen we op het niveau van huisplaatsen, erven en gebouwen aanwijzen? Denk aan ambacht, nijverheid, opslag, watervoorziening, veestalling, rituele handelingen etc. Wat is de archeologische neerslag daarvan?
- Welke faseringen zijn er binnen de diverse Eem- en zeedijken te onderscheiden?
- Welke infrastructurele overblijfselen zijn te verwachten / herkennen binnen de gemeentegrenzen?
- Vondsten uit de Nieuwe Tijd liggen met name op de waterbodem. Hoe diep mogen resten uit de Late Middeleeuwen verwacht worden?

Nieuwe Tijd (1500 - heden)

Locatie:

- Dorpskernen Bunschoten, Eemdijk, Spakenburg, Zevenhuizen
- Nijkerkernauw en Eemmeer
- (Voormalige) weteringen en wegen
- Dijken

Vragen:

- Wanneer deed de steenbouw zijn intrede in de diverse kernen? Was dit een incidentele of gestructureerde overgang? Ging het om fasering per deel van het gebouw of alleen bij algehele nieuwbouw?
- Is er een duidelijk onderscheid tussen de diverse kernen qua rijkdom, scheiding agrarisch vs. visserij etc.?
- Welke overblijfselen van de Grebbelinie zijn nog aanwezig? Welke fasering behoren deze resten toe?
- Welke overblijfselen zijn er van de inundatie in Bunschoten? Zijn deze archeologisch aan te tonen en hoe dienen we ze te waarderen?
- Hoe dienen we om te gaan met de resten van het botterkerkhof in Spakenburg (beheersmaatregelen)?
- Hoe groot is dit botterkerkhof nu precies? Over welke periode strekt dit kerkhof zich uit?
- Hoe verplaatste men zich door het landschap? Zijn er preferente routes aan te wijzen?
- Zijn er aanwijzingen voor wegen en bruggen of oversteekplaatsen (voorden) en wat was hun landschappelijke ligging en oriëntatie?

Archeologische perioden

Archeologische periode					Biostratigrafie	Chronostratigrafie			
		Code		Gekalibreerd	Pollenzone	Tijd(vak)			
Nieuwe tijd	Nieuwste tijd		C NTC	1850	Subatlanticum	Holoceen			
			B NTB	1650					
		A NTA	1500						
Middeleeuwen	Laat		B LMEB	1250					
	Vol	A LMEA	1050						
		D VMED	900						
	Vroeg	C VMEC	725						
		B VMEB	525						
		A VMEA	450						
Romeinse Tijd	Laat		ROML	270					Subboreaal
	Midden		ROMM	70 na Chr.					
	Vroeg		ROMV	12 voor Chr.	Atlanticum				
Prehistorie	IJzertijd	Laat		IJZL		250	Weichselien	Laat glaciaal	Pleistoceen
		Midden		IJZM	500				
		Vroeg		IJZV	800				
	Bronstijd	Laat		BRONSL	1100	Pleniglaciaal			
		Midden		BRONSM	1800				
		Vroeg		BRONSV	2000				
	Neolithicum	Laat		NEOL	2850			Vroeg Glaciaal	
		Midden		NEOM	4200				
		Vroeg		NEOV	4900/5300				
	Mesolithicum	Laat		MESOL	6450	Boreaal			
Midden		MESOM	7100						
Vroeg		MESOV	8800	Preboreaal					
Steentijd		Paleolithicum	Laat		PALEOL			Late Dryas	Midden
								Allerød	
						Vroege Dryas			
	13.7000					Bølling			
						Denekamp			
					32.000	Hengeloo			
						Moershoofd			
					73.000				
						Odderade			
						Brørup			
						Amersfoort			
					113.000				
					130.000	Eemien			
						Saalien			
					Holsteinien				
					Elsterien				
				300.000	Cromerien				

Figuur 14: Overzicht van de archeologische en geologische periodes .

Bronnen

Bentham, A. van, 2022: 'Garnalenweg, Bunschoten - Spakenburg Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven', *ADC-rapport 5305*, Amersfoort.

Bentham, A. van, 2017: 'Een coupure door de Eemdijk (gemeente Bunschoten-Spakenburg)', *ADC-rapport 4461*, Amersfoort.

Bex, J., 2020: 'Archeologisch onderzoek Overtoom te Bunschoten-Spakenburg', *Greenhouse Advies 2020.06*, Huissen.

Beumer, S., 2020: 'Archeologische inventarisatie (BO) bedrijventerrein De Kronkels Zuid, Bunschoten', *CAR Rapport 98*, Amersfoort.

Blijdenstein, R., 2015: 'Tastbare Tijd 2.0. Cultuurhistorische atlas van de Provincie Utrecht', Amsterdam.

Boer, G.H. de & R. Timmerman, 2014: 'Plangebied Eemdijk-Oost. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende en karterende fase)', *RAAP-rapport 2807*, Leiden.

Boer, A. de, 2018: 'Oostdijk-Garnalenweg, Bunschoten-Spakenburg, gemeente Bunschoten: een bureauonderzoek', *Bureau voor Archeologie rapport 584*, Utrecht.

Bulambo, F.M., 2023: 'Plangebied De Eem. Vervanging van de Damwanden te Eemdijk, gemeente Bunschoten. Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek', *RAAP-rapport 6851*, Weesp.

Cijntje, D., I. de Rooze & T. van der Tier, 2021: 'Archeologisch onderzoek (IVO-P) Abel Tasmanstraat Bunschoten', *CAR Rapport 106*, Amersfoort.

Conradi, N.L.A. & E. van der Laan, 2016: 'Plangebied Ronde N806 in Bunschoten, gemeente Bunschoten', *RAAP-rapport 3228*, Weesp.

Doesburg, J. van, J.W. de Kort & I. Roorda, 2018: 'De stad die geen stad kon zijn; Booronderzoek naar de opbouw van de zuidwestelijke binnenburgwal in Bunschoten in augustus 2016', *RCE Rapportage Archeologische Monumentenzorg 247*, Amersfoort.

Exaltus, R., 2020: 'Zonnepark Bunschoten', *ArcheoPro-rapport 18106*, Eijsden.

Geerts, R.C.A. en Rooij, J.A.G. van, 2016: 'Waterkering kern Spakenburg. Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek en een archeologische begeleiding van graafwerkzaamheden', *ADC-rapport 4112*, Amersfoort.

Groot, R.W. de, 2017: 'Dijkverbetering Eemdijk-zuid Dijkpaalnummers 188.3-191.5, 192.5-194 en 212.5- 214.5 in Bunschoten, gemeente Bunschoten en Baarn; archeologisch onderzoek: een archeologische begeleiding (protocol proefsleuven met mogelijke doorstart naar protocol opgraven)', *RAAP-notitie 3277*, Weesp.

Holl, J., 2018: 'Zuidwenk 1, 3 en 3a te Bunschoten-Spakenburg, gemeente Bunschoten Een bureauonderzoek', *ADC-rapport 4613*, Amersfoort.

Hollosy, T. d', 2019: 'Actualisatie 2019 Archeologische beleidsadvieskaart Gemeente Amersfoort', *CAR-rapport 86*, Amersfoort.

Kuijl E.E.A. van der & D. Woolschot, 2019: 'Bureauonderzoek en Bouwdossieronderzoek Archeologie Plangebied Veenestraat 66-70 te Bunschoten, gemeente Bunschoten', *Hamaland rapport 192357*, Zelhem.

Kuijl & E.E.A. van der & C. Assië, 2020: 'Bureauonderzoek en Verkennend Booronderzoek Archeologie Plangebied Garnalenweg 2 te Spakenburg, gemeente Bunschoten', *Hamaland rapport EKV/DIR/HAMA/192558*, Zelhem.

Kuijl, E.E.A. van der & D. Woolschot, 2021: 'Bureauonderzoek, Bouwdossieronderzoek en Verkennend Booronderzoek Archeologie Plangebied Veenestraat 66-70 te Bunschoten, gemeente Bunschoten', *Hamaland rapport DWS/DIR/HAMA/192357*, Zelhem.

Laan, E. van der, & W.B. Verschoof-van der Vaart, 2016: 'Plangebied Eemdijk 98 t/m 128 in Eemdijk, gemeente Bunschoten; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennde fase)', *RAAP-notitie 5450*, Weesp.

Moor, J. de, T. Vanderhoeven en I. de Jongh, 2017: 'Rapport Bureauonderzoek Archeologie A28/A1 Knooppunt Hoevelaken', *Arcadis-rapport A28A1-RAP-44-4190*, z.p.

Nieuwlaat, G.P.A.M., 2024: 'Zevenhuizerstraat 166 te Bunschoten-Spakenburg, gemeente Bunschoten Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek', *ADC-rapport 6294*, Amersfoort.

Rap, J. & L.M.C. Jansen of Lorkeers, 2021: 'Transect-rapport 3771: Archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek, verkennende fase. Eemdijk, Maatweg 5. Gemeente Bunschoten', *Transect Rapport 3771*, Utrecht.

Roest, J. van der, 2019: 'Archeologisch onderzoek kabeltracé De Kronkels - Bunschoten – bureauonderzoek', *Archeologische Rapporten Geonius 115*, Geleen.

Rooij, J. van, 2016: 'Waterkering aan de haven van Spakenburg', *ADC-rapport 4112*, Amersfoort.

Rooze, I. de, 2018: 'Archeologisch onderzoek (IVO-P) Dorpsstraat 100 Bunschoten', *CAR Rapport 78*, Amersfoort.

Rooze, I. de, 2018: 'Archeologische begeleiding (AB) Poststraat 1-2 Bunschoten', *CAR Rapport 68*, Amersfoort.

Rooze, I. de, 2019: Interne rapportage (dagrapport) van het Centrum voor Archeologie Amersfoort, Amersfoort.

Rooze, I. de, 2022^A: 'Archeologisch onderzoek (IVO-O) Kronkels Zuid (fase 1) Bunschoten', *CAR Rapport 124*, Amersfoort.

Rooze, I. de, 2022^B: 'Archeologisch onderzoek (IVO-O) Bouw woningen en Tiny Houses aan Frits de Zwerver, Bunschoten', *CAR Rapport 126*, Amersfoort.

Scholte Lubberink, H.B.G., L.J. Keunen, N.W. Willemse, 2015: 'Op het kruispunt van de vier windstreken. Synthese oogst voor Malta onderzoek de Gelderse Vallei', *Nederlandse Archeologische Rapporten 48*, Amersfoort.

Spitzers, T.A., 2010: 'Zeven eeuwen bebouwing en bewoning. Opgraving Dorpsstraat 8-10 te Bunschoten', *Synthesgra rapport S090148*, Doetinchem.

Vanderhoeven T. & W. van Zijverden, 2018: 'Amersfoortseweg 36 te Bunschoten. Archeologisch onderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P)', *EARTH Integrated Archaeology-rapport 112*, Amersfoort.

Verhamme 2010: 'Archeologische verwachtings- en beleidskaart Gemeente Bunschoten', *CAR-rapport 6*, Amersfoort.

Verhamme 2015: 'Archeologische verwachtings- en beleidskaart Bunschoten 2015', *CAR-rapport 36*, Amersfoort.

Verschuren, B.N.J., 2021: 'Archeologisch onderzoek tracé Lodijk te Bunschoten-Spakenburg', *Archeologische Rapporten Geonius 304*, Geleen.

Visser, C.A., 2015: 'Aanberming Oostdijk en aanleg tijdelijke vaargeulen in het Nijkerkernauw, gemeente Bunschoten. Een archeologische begeleiding', *Vestigia-rapport V15-3086*, Amersfoort.

Vroomans, M.A.K., 2022: 'Archeologisch onderzoek Molenstraat te Bunschoten', *Archeologische Rapporten Geonius ARG392*, Geleen.

Wees, M. van & M. Pieters, 2023: 'Naast de terp. Een proefsleuvenonderzoek aan de Bisschopsweg 1 te Bunschoten-Spakenburg', *BAAC-rapport A-23.0168*, Den Bosch.

Wijker, M.K., 2024: 'Archeologisch onderzoek (IVO-P) Burgwal 1 Bunschoten', *CAR Rapport 131*, Amersfoort.

Zee, R.M. van der, 2017: 'Poststraat 2, Bunschoten-Spakenburg (gemeente Bunschoten). Een Bureauonderzoek', *ADC-rapport 4108*, Amersfoort.

Zee, R.M. van der, 2023^A: 'Veenestraat 12 t/m 18 en Cornelis Houtmanstraat ongenummerd, Bunschoten-Spakenburg (gemeente Bunschoten). Een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek', *ADC-rapport 5778*, Amersfoort.

Zee, R.M. van der, 2023^B: 'Visrokersplein en Broerswetering 6 en 8, Bunschoten-Spakenburg (gemeente Bunschoten). Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek', *ADC-rapport 5972*, Amersfoort.

Zee, R.M. van der, 2023^C: 'Eemdijk 26B, Eemdijk (gemeente Bunschoten). Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek', *ADC-rapport 6184*, Amersfoort.

Websites

- www.ahn.nl
- www.archiefemaal.nl
- <https://bodemdata.nl/>
- www.Bodemloket.nl
- www.cultureelerfgoed.nl/Archis
- www.dinoloket.nl
- <https://portable-antiquities.nl/pan/#/public>
- <https://utrecht.maps.arcgis.com/>
- www.bunscode.nl
- <https://geo-point.provincie-utrecht.nl/pages/open-data#Cultuurhistorie>
- www.pdok.nl
- <https://storymaps.arcgis.com/stories/7421f35487194501bffd68e960e02c08>
- www.topotijdreis.nl
- www.erfgoedbunschoten.nl

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuren

Figuur 1: geactualiseerde Archeologische Beleidskaart versie 2025.

Figuur 2: resten van een palingfuijk zijn verwerkt in de vloer van Museum Spakenburg.

Figuur 3: de geactualiseerde Archeologische Inventarisatiekaart versie 2025.

Figuur 4: foto van recentelijk ontdekte oereiken in Rengerswetering.

Figuur 5a: de AHN4 van de regio.

Figuur 5b: de AHN4 van de gemeente Bunschoten.

Figuur 6: de geactualiseerde Landschappelijke Eenhedenkaart versie 2025.

Figuur 7: een eendenkooi ten westen van de Zevenhuizerstraat aangeduid op een kaart uit 1666 (Brekensz van Groenouw).

Figuur 8: het informatiebord dat sinds 2024 op de westpier staat.

Figuur 9: korenmolen langs de Spakenburger gracht aangeduid op het kadastraal minuutplan 1811-1832.

Figuur 10: foto van het oude kerkhof achter de Nederlandse Hervormde Kerk (vermoedelijk circa 1960).

Figuur 11: de geactualiseerde Historisch-geografische Elementenkaart versie 2025.

Figuur 12: de geactualiseerde Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart versie 2025.

Figuur 13: de geactualiseerde Archeologische Beleidskaart versie 2025.

Figuur 14: Overzicht van archeologische perioden.

Tabellen

Tabel 1: Overzicht wijzigingen actualisatie 2025.

Tabel 2: Overzicht aantallen AMK-terreinen in Bunschoten.

Tabel 3: Nieuwe onderzoeken in de gemeente Bunschoten sinds de vorige peildatum, uitgesplitst naar het type onderzoek.

Tabel 4: Onderzoeken die leidden tot het behoud van de bestaande archeologische (verwachtings)waarde.

Tabel 5: Onderzoeken die hebben geleid tot het opheffen van de archeologische (verwachtings)waarde.

Tabel 6: Aangevulde archeologische vindplaatsen sinds 10-4-2015.

Tabel 7: Wijzigingen op basis van actualisatie van de bodemkaart en geomorfologische kaart.

Tabel 8: Wijzigingen op basis van historisch-geografische gegevens.

Tabel 9: Beleidsregels behorende bij de Archeologische Beleidskaart.

Bijlagen

Bijlage 1: Catalogus van AMK-terreinen in de gemeente Bunschoten

Bijlage 2: Catalogus met alle geregistreerde archeologische onderzoeken in de gemeente Bunschoten

Bijlage 3: Catalogus met alle vindplaatsen in de gemeente Bunschoten

Bijlage 4: Actueel Hoogtebestand Nederland (regio)

Bijlage 5: Actueel Hoogtebestand Nederland (Bunschoten)

Kaartbijlagen

Kaartbijlage 1: Archeologische Inventarisatiekaart (versie 2025)

Kaartbijlage 2: Landschappelijke Eenhedenkaart (versie 2025)

Kaartbijlage 3: Historisch-geografische Elementenkaart (versie 2025)

Kaartbijlage 4: Samengestelde Archeologische Verwachtingskaart (versie 2025)

Kaartbijlage 5: Archeologische Beleidskaart (versie 2025)

Bijlagen

Bijlage 1: Catalogus van AMK-terreinen in de gemeente Bunschoten

Bijlage 2: Catalogus met alle in Archis geregistreerde archeologische onderzoeken in de gemeente Bunschoten

Bijlage 3: Catalogus met alle vindplaatsen in de gemeente Bunschoten

Bijlage 4: Actueel Hoogtebestand Nederland (regio)

Bijlage 5: Actueel Hoogtebestand Nederland (Bunschoten)

Bijlage 1: Catalogus van AMK-terreinen in de gemeente Bunschoten

AMK-Monumentnummer	326	Waardering	Terrein Van Zeer Hoge Archeologische Waarde, Beschermd
Toponiem	Centrum; Dorpsstraat; Stadsgracht		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	153920/472426
Complex	Stad		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.
Kaartblad	32B	Code	005

AMK-Monumentnummer	11518	Waardering	Terrein Van Zeer Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Bikkerspolder; Vaartweg		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	152021/473569
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Begindatering	Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.		Einddatering Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.
Kaartblad	32B	Code	027

AMK-Monumentnummer	11519	Waardering	Terrein Van Zeer Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Frans Jacobsweg		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	153169/473998
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Begindatering	Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.		Einddatering Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.
Kaartblad	32B	Code	028

AMK-Monumentnummer	11520	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Frans Jacobsweg/Fokjesweg		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	153330/474197
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Begindatering	Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.		Einddatering Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.
Kaartblad	32B	Code	029

AMK-Monumentnummer	11521	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Broerswetering		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	153551/474301
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Begindatering	Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.		Einddatering Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.
Kaartblad	32B	Code	030

AMK-Monumentnummer	11522	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Broerswetering/Nieuwe Broerswetering		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	153658/474372
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Begindatering	Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.		Einddatering Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.
Kaartblad	32B	Code	031

AMK-Monumentnummer	11523	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Broerswetering; Eemmeer (Bungalowpark)		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	153729/474472
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Beginndatering	Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.		Eindndatering Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.
Kaartblad	32B	Code	032

AMK-Monumentnummer	11524	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Rengerswetering		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	154742/471818
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Beginndatering	Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.		Eindndatering Neolithicum: 5300 - 2000 voor Chr.
Kaartblad	32B	Code	A29

AMK-Monumentnummer	11525	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Nijkerkerweg		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	154374/471618
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Beginndatering	Mesolithicum: 8800 - 4900 voor Chr.		Eindndatering Neolithicum: 5300 - 2000 voor Chr.
Kaartblad	32B	Code	033

AMK-Monumentnummer	11532	Waardering	Terrein Van Archeologische Waarde
Toponiem	Polder De Haar; Neerduisterwetering		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	154455/469930
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A33

AMK-Monumentnummer	12265	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Polder De Haar; Oude Tochtsloot		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	154421/470560
Complex	Huisterp		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A35

AMK-Monumentnummer	12266	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	POLDER DE HAAR; VEENESTRAAT		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	153817/470674
Complex	Huisterp		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A36

AMK-Monumentnummer	12268	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Polder De Haar; Veenestraat/Bisschopsweg		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	153765/470992
Complex	Huisterp		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A38

AMK-Monumentnummer	12269	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Polder De Haar; Bisschopsweg		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	153542/471036
Complex	Huisterp		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A39

AMK-Monumentnummer	12270	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Ooster Polder; De Kooij		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	155321/471312
Complex	Huisterp		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A40

AMK-Monumentnummer	12271	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Ooster Polder; Zevenhuizerstraat		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	155242/471244
Complex	Huisterp		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A41

AMK-Monumentnummer	12272	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Ooster Polder; Zevenhuizerstraat		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	155112/469924
Complex	Huisterp		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A42

AMK-Monumentnummer	12273	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Ooster Polder; Zevenhuizerstraat		
Plaats	Zevenhuizen	RD-Coörd. (X/Y)	155083/469671
Complex	Huisterp		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A43

AMK-Monumentnummer	12274	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Ooster Polder; Zevenhuizerstraat		
Plaats	Zevenhuizen	RD-Coörd. (X/Y)	155092/469554
Complex	Huisterp		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A44

AMK-Monumentnummer	12275	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Ooster Polder; Zevenhuizerstraat		
Plaats	Zevenhuizen	RD-Coörd. (X/Y)	155176/469524
Complex	Huisterp		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A45

AMK-Monumentnummer	12276	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Zevenhuizerstraat		
Plaats	Zevenhuizen	RD-Coörd. (X/Y)	155159/469296
Complex	Huisterp		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A46

AMK-Monumentnummer	12277	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Ooster Polder; Zevenhuizerstraat		
Plaats	Zevenhuizen	RD-Coörd. (X/Y)	155076/469348
Complex	Huisterp		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A47

AMK-Monumentnummer	12278	Waardering	Terrein Van Zeer Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Zevenhuizerstraat		
Plaats	Zevenhuizen	RD-Coörd. (X/Y)	155035/468852
Complex	Huisterp		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A48

AMK-Monumentnummer	12279	Waardering	Terrein Van Zeer Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Polder De Haar; Veenestraat		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	153739/470789
Complex	Huisterp		
Beginndatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Eindndatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	A37

AMK-Monumentnummer	12305	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Centrum		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	154239/472399
Complex	Stad		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	064

AMK-Monumentnummer	12306	Waardering	Terrein Van Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Centrum		
Plaats	Spakenburg	RD-Coörd. (X/Y)	154421/473892
Complex	Nederzetting, Onbepaald		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Nieuwe Tijd: 1500 - 1950
Kaartblad	32B	Code	065

AMK-Monumentnummer	16249	Waardering	Terrein Van Zeer Hoge Archeologische Waarde
Toponiem	Centrum; Dorpsstraat; Stadsgracht		
Plaats	Bunschoten	RD-Coörd. (X/Y)	153773/472415
Complex	Stad		
Begindatering	Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.		Einddatering Middeleeuwen Laat: 1050 - 1500 na Chr.
Kaartblad	32B	Code	074

Bijlage 2: Catalogus met alle in Archis geregistreerde archeologische onderzoeken in de gemeente Bunschoten

OZnr.	ZaakID. Archis3	Toponiem	RD-coördinaten (X/Y)	Uitvoerder	Jaar	Type onderzoek
1	2009004100	N68	154300 / 471620	RCE	1994	Booronderzoek
2	2018847100	Nijkerkerweg/N86	154300 / 471620	RCE	1994	Opgraving
3	2022086100	Arkemheen 3	155650 / 473150	ADC	1999	Inspectie
4	2027343100	Amersfoortseweg-A1	153619 / 469018	RAAP	1997	Booronderzoek
5	2029896100	Amersfoortseweg-A1	153631 / 468989	RAAP	1994	Booronderzoek
6	2036504100	Zeldert	153103 / 468184	Gemeente Amersfoort	2003	Begeleiding
7	2040221100	Schoolstraat	154222 / 472569	ADC	2003	Bureauonderzoek
8	2042352100	Eemland	152354 / 470394	RAAP	1988	Booronderzoek
9	2045269100	Kerkstraat	154455 / 473675	Vestigia	2003	Booronderzoek
10	2061630100	Polynorm	154219 / 470889	Vestigia	2004	Booronderzoek
11	2067422100	Veenestraat	153738 / 470804	BAAC	2005	Booronderzoek
12	2067430100	Zevenhuizerstraat	155038 / 468867	BAAC	2005	Booronderzoek
13	2067439100	de Kooij	155320 / 471309	BAAC	2005	Booronderzoek
14	2067447100	zevenhuizerstraat	155241 / 471240	BAAC	2005	Booronderzoek
15	2068995100	Kerkstraat 22	154379 / 473238	Vestigia	2005	Booronderzoek
16	2108781100	Zuidwenk Zuid	154640 / 473348	RAAP	2006	Booronderzoek
17	2120258100	Zevenhuizerstraat	155303 / 470304	Vestigia	2006	Booronderzoek
18	2125629100	Rengerswetering	154568 / 472187	Vestigia	2006	Booronderzoek
19	2136523100	Oostmaat en Kuststrook-Oost	154746 / 474098	RAAP	2006	Booronderzoek
20	2152301100	Kortelanden	153898 / 474522	Vestigia	2007	Booronderzoek
21	2171231100	Amersfoortseweg; Bisschopsweg	154004 / 470730	BAAC	2007	Booronderzoek
22	2175800100	Dorpsstraat 4-12	154105 / 472736	BAAC	2007	Booronderzoek
23	2177575100	Eemdijk	149639 / 469884	Sweco	2007	Bureauonderzoek
24	2204036100	Rengerswetering	154636 / 472338	Vestigia	2008	Booronderzoek
25	2214704100	Oostmaat en Kuststrook-Oost	154671 / 474289	RAAP	2008	Booronderzoek
26	2214712100	Oostmaat en Kuststrook-Oost	154853 / 474002	RAAP	2008	Booronderzoek
27	2214720100	Oostmaat en Kuststrook-Oost	154685 / 474077	RAAP	2008	Geofysisch onderzoek
28	2229488100	Dorpsstraat 4-12	154105 / 472736	Synthegra	2009	Proefsleuven
29	2238754100	Dorpsstraat 8-10	154105 / 472736	Synthegra	2009	Opgraving
30	2240016100	Haarbrug-zuid	153934 / 470713	BAAC	2009	Proefsleuven
31	2250969100	Dorpsstraat 28-30	154090 / 472668	Gemeente Amersfoort	2009	Opgraving
32	2254962100	Haarbrug-noord	154628 / 471476	Gemeente Amersfoort	2009	Proefsleuven
33	2290489100	De Kooij-Laakzone	155380 / 471340	Gemeente Amersfoort	2010	Proefsleuven
34	2313305100	Dorpsstraat 27	154139 / 472601	RAAP	2011	Proefsleuven
35	2315736100	Dorpsstraat 114-122	154027 / 472317	Gemeente Amersfoort	2011	Proefsleuven
36	2318409100	Haarbrug-noord	154563 / 471539	Gemeente Amersfoort	2011	Proefsleuven
37	2369683100	Eemdijk	150747 / 473795	Gemeente Amersfoort	2012	archeologisch
38	2373716100	Oostmaat	154801 / 474207	Gemeente Amersfoort	2011	Inspectie
39	2373992100	Hongdehemel	154395 / 474006	Gemeente Amersfoort	2011	Inspectie
40	2379970100	Dorpsstraat 136	154006 / 472252	Gemeente Amersfoort	2012	Proefsleuven

41	2394622100	Haarbrug Zuid	153712 / 470614	Gemeente Amersfoort	2013	Proefsleuven
42	2400478100	Burgwal 2	153918 / 472112	Gemeente Amersfoort	2013	Proefsleuven
43	2400680100	Veenestraat 37	153992 / 471636	Archeodienst	2013	Proefsleuven
44	2401896100	Groeneweg perceel 72	155254 / 471784	Gemeente Amersfoort	2013	Proefsleuven
45	2404755100	Haarbrug Zuid	153742 / 470610	Gemeente Amersfoort	2013	Begeleiding
46	2405954100	Dorpsstraat 56	154089 / 472588	Archeodienst	2013	Proefsleuven
47	2408027100	Veenestraat 39	154020 / 471643	Archeodienst	2013	Opgraving
48	2410157100	Eemdijk oost	151335 / 473956	RAAP	2013	Booronderzoek
49	2422494100	Laakzone	154748 / 471192	Gemeente Amersfoort	2013	Inspectie
50	2425920100	Eemdijk oost	151347 / 474020	RAAP	2013	Booronderzoek
51	2427857100	Nijkerkernauw	154986 / 474381	Periplus Archeomare	2013	Geofysisch onderzoek
52	2434806100	Oude Schans - Spuistraat	154333 / 473944	Gemeente Amersfoort	2014	Proefsleuven
53	2439042100	Rotonde N806	155322 / 471385	RAAP	2014	Booronderzoek
54	2446195100	Dorpsstraat 115	154093 / 472260	Gemeente Amersfoort	2014	Proefsleuven
55	2446762100	Oude Schans 1-2; Spuistraat 81, 93-94	154332 / 473945	SOB Research	2014	Opgraving
56	2446957100	Dorpsstraat - stadsweide	154100 / 472730	Synthegra	2014	Begeleiding
57	2447726100	Oude Schans - Spuistraat	154333 / 473944	Gemeente Amersfoort	2014	Begeleiding
58	2457349100	Oostdijk/Nijkerkernauw	157610 / 473498	Vestigia	2014	Bureauonderzoek
59	2459666100	Kolkplein	154187 / 472831	Gemeente Amersfoort	2014	Proefsleuven
60	2465951100	Eemmeer	151997 / 476988	Periplus Archeomare	2014	Geofysisch onderzoek
61	2470640100	Oostdijk/Nijkerkernauw	155491 / 473590	Vestigia	2015	Begeleiding
62	2474691100	Laakzone	155135 / 471468	Gemeente Amersfoort	2014	Inspectie
63	2475890100	Kuststrook oost	154894 / 474253	Gemeente Amersfoort	2011	Inspectie
64	2477923100	Nijkerkernauw	155563 / 473602	Vestigia	2015	Geofysisch onderzoek
65	2481568100	Nijkerkerweg / Zevenhuizerstraat	155357 / 471388	RAAP	2015	Proefsleuven
66	3294387100	Oostdijk	155567 / 473557	ADC	2015	Onderwater-archeologie
67	3299758100	Eemdijk-zuid	149851 / 473170	RAAP	2015	Begeleiding
68	3975110100	Eemdijk	153268 / 475250	ADC	2015	Begeleiding
69	3984701100	Eemdijk 98-128	150807 / 473896	RAAP	2016	Booronderzoek
70	3989108100	A1	156671 / 466690	Arcadis	2016	Bureauonderzoek
71	3991498100	Spakenburg centrum	154620 / 474135	ADC	2016	Begeleiding
72	3991554100	Spakenburg centrum	154380 / 474035	ADC	2016	Booronderzoek
73	3991562100	Spakenburg centrum	154643 / 474120	ADC	2016	Booronderzoek
74	4008433100	Eemdijk	152003 / 475446	ADC	2016	Begeleiding
75	4011713100	Stadsweiden-west	153915 / 472284	RCE	2016	Booronderzoek
76	4016541100	Poststraat 1-2	154219 / 472610	ADC	2016	Bureauonderzoek
77	4563405100	Dorpsstraat 100	154034 / 472399	Gemeente Amersfoort	2017	Proefsleuven
78	4570760100	Poststraat 1-2	154218 / 472611	Gemeente Amersfoort	2017	Begeleiding
79	4579403100	Oostdijk-Garnalenweg	154826 / 473966	Bureau voor Archeologie	2017	Bureauonderzoek
80	4601718100	Zuidwenk 1, 3, 3a	154371 / 473578	ADC	2018	Bureauonderzoek
81	4631794100	Groeneweg zonnepark	155747 / 473025	Archeopro	2018	Booronderzoek
82	4641521100	De Kronkels	155385 / 472389	Geonius	2018	Bureauonderzoek

83	4653826100	Amersfoortseweg 36	153712 / 470808	EARTH	2018	Proefsleuven
84	4698993100	Abel Tasmanstraat	153898 / 471942	Gemeente Amersfoort	2019	Proefsleuven
85	4718553100	Veenestraat 66-70	153889 / 471543	Hamaland	2019	Bureauonderzoek
86	4761718100	Garnalenweg 2	154654 / 473883	Hamaland	2020	Booronderzoek
87	4775707100	Overtoom	155215 / 473951	Greenhouse	2020	Bureauonderzoek
88	4904383100	Garnalenweg	154832 / 473961	ADC	2020	Proefsleuven
89	4912620100	De Kronkels-zuid	153437 / 470877	Gemeente Amersfoort	2020	Bureauonderzoek
90	4930279100	Veenestraat 66-70	153889 / 471543	Hamaland	2021	Booronderzoek
91	5016657100	Lodijk	152711 / 469562	Geonius	2021	Bureauonderzoek
92	5071348100	De Kronkels-zuid	153572 / 470864	Gemeente Amersfoort	2021	Booronderzoek
93	5143340100	Maatweg 5	151289 / 474493	Transect	2021	Booronderzoek
94	5212514100	Molenstraat	153501 / 471378	Geonius	2022	Bureauonderzoek
95	5233064100	Veenestraat 12 t/m 18	153937 / 471994	ADC	2022	Booronderzoek
96	5263148100	Frits de Zwerver	154135 / 471444	Gemeente Amersfoort	2022	Booronderzoek
97	5276254100	Burgwal 1	153994 / 472121	Gemeente Amersfoort	2022	Proefsleuven
98	5318033100	Broerswetering 6 en 8	154278 / 473937	ADC	2022	Booronderzoek
99	5370570100	Bisschopsweg 1	153744 / 470986	BAAC	2023	Proefsleuven
100	5433961100	Spuistraat	154269 / 473740	Transect	2023	Booronderzoek
101	5448663100	Eemdijk 26b	151471 / 474818	ADC	2023	Booronderzoek
102	5467869100	Burgwal 1	153998 / 472111	Gemeente Amersfoort	2023	Opgraving
103	5475474100	Zevenhuizerstraat 166	155201 / 469323	ADC	2023	Booronderzoek
104	5484902100	Eemdijk	150685 / 475165	RAAP	2023	Bureauonderzoek
105	4033957100	Botermarkt	154056 / 472346	Gemeente Amersfoort	2016	Inspectie
106	5620090100	Zevenhuizerstraat 166	155200 / 469314	ADC	2024	Begeleiding
107	4717346100	Spuistraat	154344 / 473921	Gemeente Amersfoort	2019	Inspectie
108	5613716100	't Kleine Zeetje	154603 / 474496	AWN	2024	Onderwater-archeologie
109	5668173100	Tracé Kooihoek	155352 / 472064	Transect	2024	Bureauonderzoek

Bijlage 3: Catalogus met alle vindplaatsen in de gemeente Bunschoten

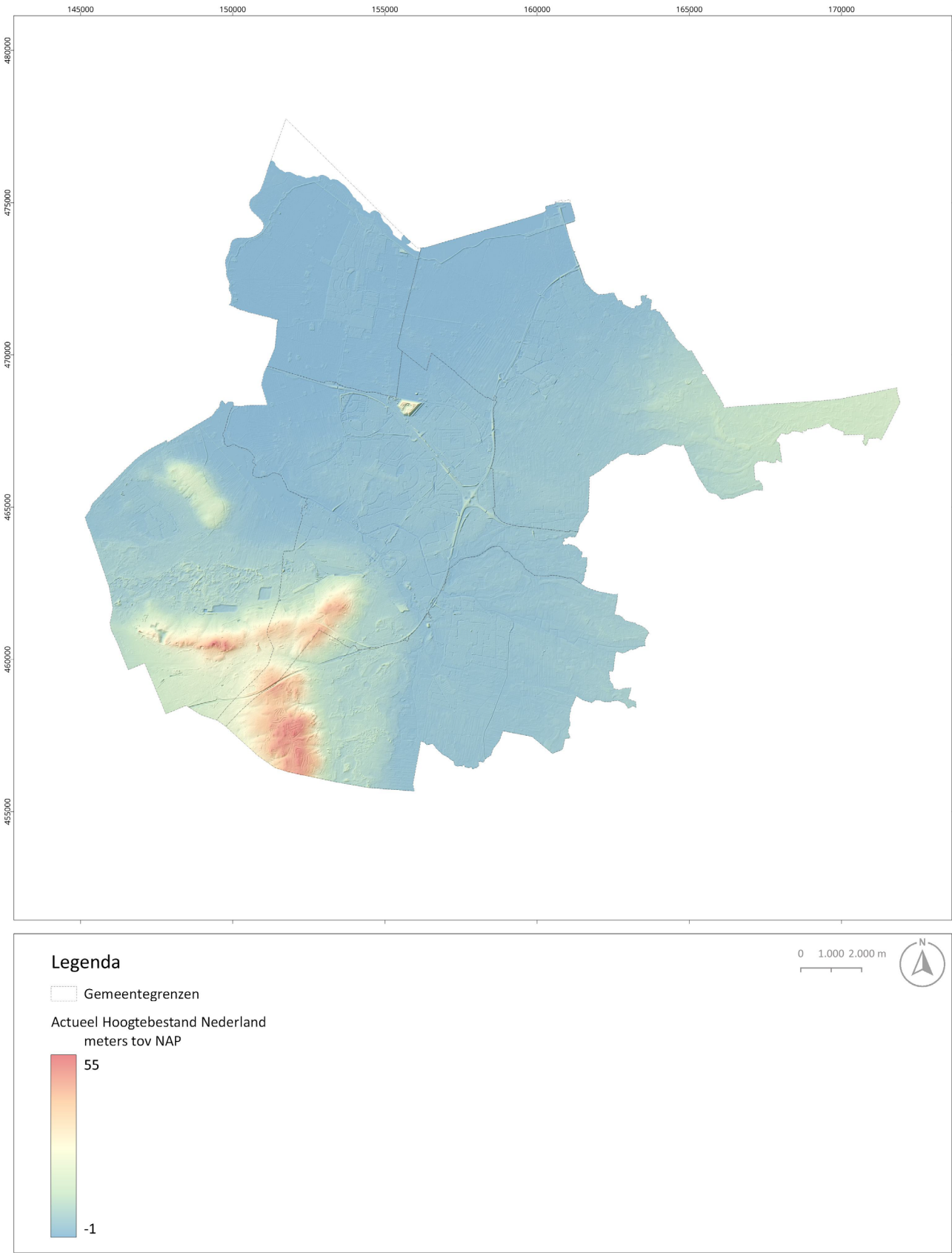
VPnr.	Zaakid. Archis3	Adres / Toponiem	Coördinaten X/Y	Jaar	Complex	Datering begin	Datering eind
1	2844001100	Dorpsstraat	153900/472600	1975	Stad / Gracht	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
2	3110483100	Dorpsstraat	154020/472090	1978	Poort/Brug	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
3	2844107100	Dorpsstraat	152800/472100	1977	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
4	2871364100	Stadsgracht	153970/472720	1986	Stad / Gracht	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
5	2018847100	Nijkerkerweg	154300/471620	1994	Bewoning / Graf	Mesolithicum	Neolithicum
6	3185352100	Hoekstraat 114	154535/474035	1994	Dijk / Wal	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
7	3188399100	Neerduisterwetering	154103/469912	2004	Bewoning	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen
8	3189184100	Burgwal	153950/472100	2002	Gracht	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen
9	2042352100	Eemland	152020/473580	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
10	2042352100	Eemland	152370/471130	1988	Bewoning	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
11	2042352100	Eemland	152610/472060	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
12	2042352100	Eemland	152640/472220	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
13	2042352100	Eemland	152660/472240	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
14	2042352100	Eemland	152790/472240	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
15	2042352100	Eemland	152800/472180	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Mesolithicum
15	2042352100	Eemland	152800/472180	1988	Bewoning	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen
16	2042352100	Eemland	152820/472140	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
17	2042352100	Eemland	152890/472170	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
18	2042352100	Eemland	153140/474000	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
19	2042352100	Eemland	153150/474020	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
20	2042352100	Eemland	153320/474220	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
21	2042352100	Eemland	153330/474180	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
22	2042352100	Eemland	153330/474200	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
23	2042352100	Eemland	153350/474230	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
24	2042352100	Eemland	153520/474290	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
25	2042352100	Eemland	153520/474320	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
26	2042352100	Eemland	153530/474340	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
27	2042352100	Eemland	153660/474360	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
28	2042352100	Eemland	153730/474420	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
29	2042352100	Eemland	153730/474510	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
30	2042352100	Eemland	153760/474460	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
31	2042352100	Eemland	154440/469960	1988	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
32	2042352100	Eemland	154450/471630	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum

33	2042352100	Eemland	154510/469910	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Mesolithicum
33	2042352100	Eemland	154510/469910	1988	Bewoning	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen
34	2042352100	Eemland	154720/471830	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Mesolithicum
34	2042352100	Eemland	154720/471830	1988	Bewoning	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen
35	2042352100	Eemland	155040/468710	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
36	2042352100	Eemland	155220/470780	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Mesolithicum
36	2042352100	Eemland	155220/470780	1988	Bewoning	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen
37	2042352100	Eemland	155330/471590	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
38	2042352100	Eemland	155660/472040	1988	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
39	2042352100	Eemland	154990/472790	1988	Bewoning	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen
40	2427857100	Randmeer	154736/474518	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
41	2427857100	Randmeer	154753/474488	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
42	2427857100	Randmeer	154748/474418	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
43	2427857100	Randmeer	154910/474222	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
44	2427857100	Randmeer	154891/474224	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
45	2427857100	Randmeer	155001/474201	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
46	2427857100	Randmeer	155036/474202	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
47	2427857100	Randmeer	155016/474175	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
48	2427857100	Randmeer	155049/474118	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
49	2427857100	Randmeer	155004/474090	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
50	2427857100	Randmeer	154956/474101	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
51	2427857100	Randmeer	155065/474001	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
52	2427857100	Randmeer	154066/474953	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
53	2427857100	Randmeer	154756/474553	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
54	2427857100	Randmeer	154777/474523	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
55	2427857100	Randmeer	154847/474390	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
56	2427857100	Randmeer	154864/474367	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
57	2427857100	Randmeer	154922/474302	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
58	2427857100	Randmeer	154930/474380	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
59	2427857100	Randmeer	155018/474173	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
60	2427857100	Randmeer	155042/474201	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
61	2427857100	Randmeer	155048/474154	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
62	2427857100	Randmeer	155044/474122	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
63	2427857100	Randmeer	155064/474436	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
64	2427857100	Randmeer	155204/473979	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
65	2427857100	Randmeer	155473/473889	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd

66	2427857100	Randmeer	155541/473719	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
67	2427857100	Randmeer	155670/473824	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
68	2427857100	Randmeer	155728/473817	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
69	2465951100	Randmeer	151871/476499	2014	Vliegtuigwrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
70	2465951100	Randmeer	151786/476453	2014	Vliegtuigwrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
71	2465951100	Randmeer	151886/476374	2014	Vliegtuigwrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
72	2465951100	Randmeer	151963/476588	2014	Vliegtuigwrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
73	2465951100	Randmeer	152167/476372	2014	Vliegtuigwrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
74	2465951100	Randmeer	151991/475783	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
75	2465951100	Randmeer	152410/476726	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
76	2465951100	Randmeer	152848/476078	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
77	2465951100	Randmeer	153500/475533	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
78	2465951100	Randmeer	153598/475442	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
79	2465951100	Randmeer	153699/475364	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
80	2465951100	Randmeer	153733/475298	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
81	2465951100	Randmeer	153826/475132	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
82	2465951100	Randmeer	151330/476179	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
83	2465951100	Randmeer	151713/477421	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
84	2465951100	Randmeer	151755/477104	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
85	2465951100	Randmeer	151793/477346	2014	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
86	2313305100	Dorpsstraat 27	154139/472601	2011	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
87	2425920100	Eemdijk oost	151347/474020	2013	Bewoning	Laat Paleolithicum	Vroeg Neolithicum
88	2434806100	Oude schans - Spuistraat	154333/473944	2014	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
89	2427857100	Randmeer	154390/474750	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
90	2427857100	Randmeer	154590/474510	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
91	2427857100	Randmeer	154640/474520	2013	Scheepswrak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
92	2427857100	Randmeer	155140/473940	2013	Scheepswrak?	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
93	2400680100	Veenestraat 37	153992/471636	2013	Bewoning / Huisterp	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
94	2250969100	Dorpsstraat 28-30	154090/472668	2009	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
95	3284489100	Burgwal	153783/472277	1980	Jachtkampje	Mesolithicum	Neolithicum
96	4008433100	Eemdijk	152003/475446	2016	Dijk	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
97	2446762100	Oude Schans 1-2	154332/473945	2014	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
98	4033965100	Visrokersplein	154309/473962	2016	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
99	2481568100	Rotonde N806	155357/471388	2015	Landbewerking	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
100	5276254100	Burgwal 1	153994/472121	2022	Jachtkampje	Mesolithicum	Mesolithicum
100	5276254100	Burgwal 1	153994/472121	2022	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd

101	4011713100	Stadsweiden	153915/472284	2016	Stadsuitleg	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen
102	4033957100	Botermarkt	154056/472346	2016	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
103	4563405100	Dorpsstraat 100	154034/472399	2017	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
104	2405954100	Dorpsstraat 56	154089/472588	2013	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
105	2238754100	Dorpsstraat 8-10	154105/472736	2009	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
106	2459666100	Kolkplein	154187/472831	2014	Gracht	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
107	2446195100	Dorpsstraat 115-115a	154093/472260	2014	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
108	2315736100	Dorpsstraat 114-122	154027/472317	2011	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
109	2379970100	Dorpsstraat 136	154006/472252	2012	Bewoning	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd
110	2400478100	Burgwal 2	153918/472112	2013	Bewoning	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd
111	5620090100	Zevenhuizerstraat 166	155200/469314	2024	Huisterp	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd

Actueel Hoogtebestand Nederland
Regiogemeenten Archeologie
Amersfoort, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Soest

Bijlage 4: Actueel Hoogtebestand Nederland (regio)

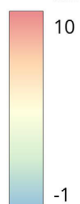
Actueel Hoogtebestand Nederland
Gemeente Bunschoten

Legenda

 Gemeentegrens

Actueel Hoogtebestand Nederland
meters t.o.v. NAP

0 1.000 2.000 m

- ### Archeologische onderzoeken (naar type)

 Opgraving

 Begeleiding

 Inspectie

 Proefsleuven

- Onderwater kartering

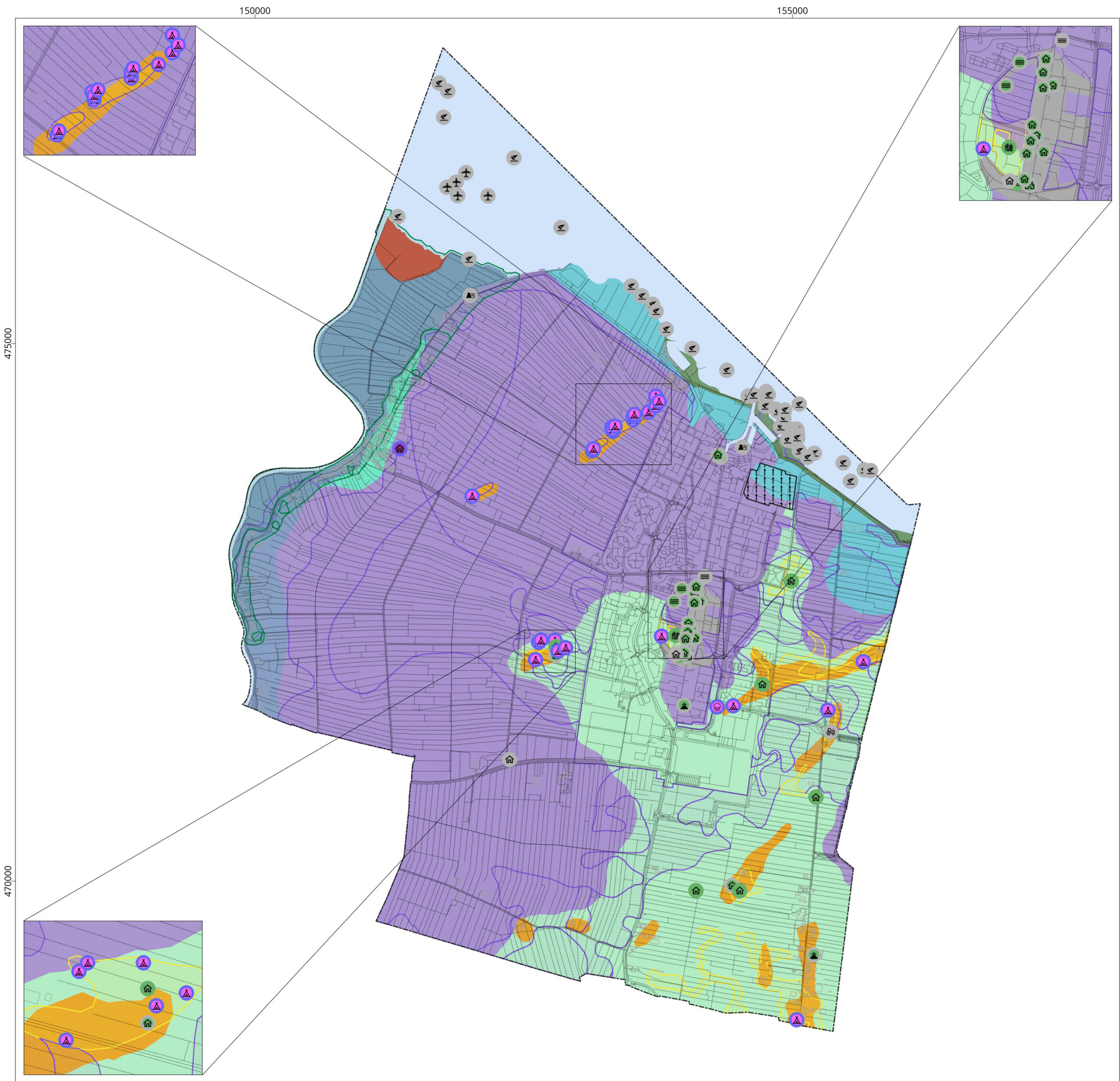
- ☐ Verduurzaming
- ☒ Kartering (niet)

- Geofysisch onderzoek

- Geolysisen en de
- Booronderzoek

☐ Bureauonderzoek

Legenda

- Bodemkundige eenheden**
- Podzolgronden
 - Veengronden
 - Ongekarteerd (bebouwing)
 - Opgehoogd gebied (bedrijventerrein)

- Geomorfologische eenheden**
- Dekzandrug
 - Ontgonnen veenvlakte
 - Plateau-achtige storthoop
 - Vlakte van getij-afzettingen
 - Vlakte van getij-riviermondafzettingen
 - Vlakte van mariene doorbraakafzettingen
 - Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden
 - Dijken en opgespoten land

Periode	Kleurcode	Complex	Symbol
Paleolithicum		Stadsuitleg	
Mesolithicum		Begraving	
Neolithicum		Landbouw	
Bronstijd		Huisterp	
IJzertijd		Scheepswrak	
Romeinse tijd		Vliegtuigwrak	
Vroege Middeleeuwen		Stad / bewoning	
Late Middeleeuwen		Poort / brug	
Nieuwe tijd		Gracht	
		Dijk	
		Jachtkampje	

0 1.000 2.000 m

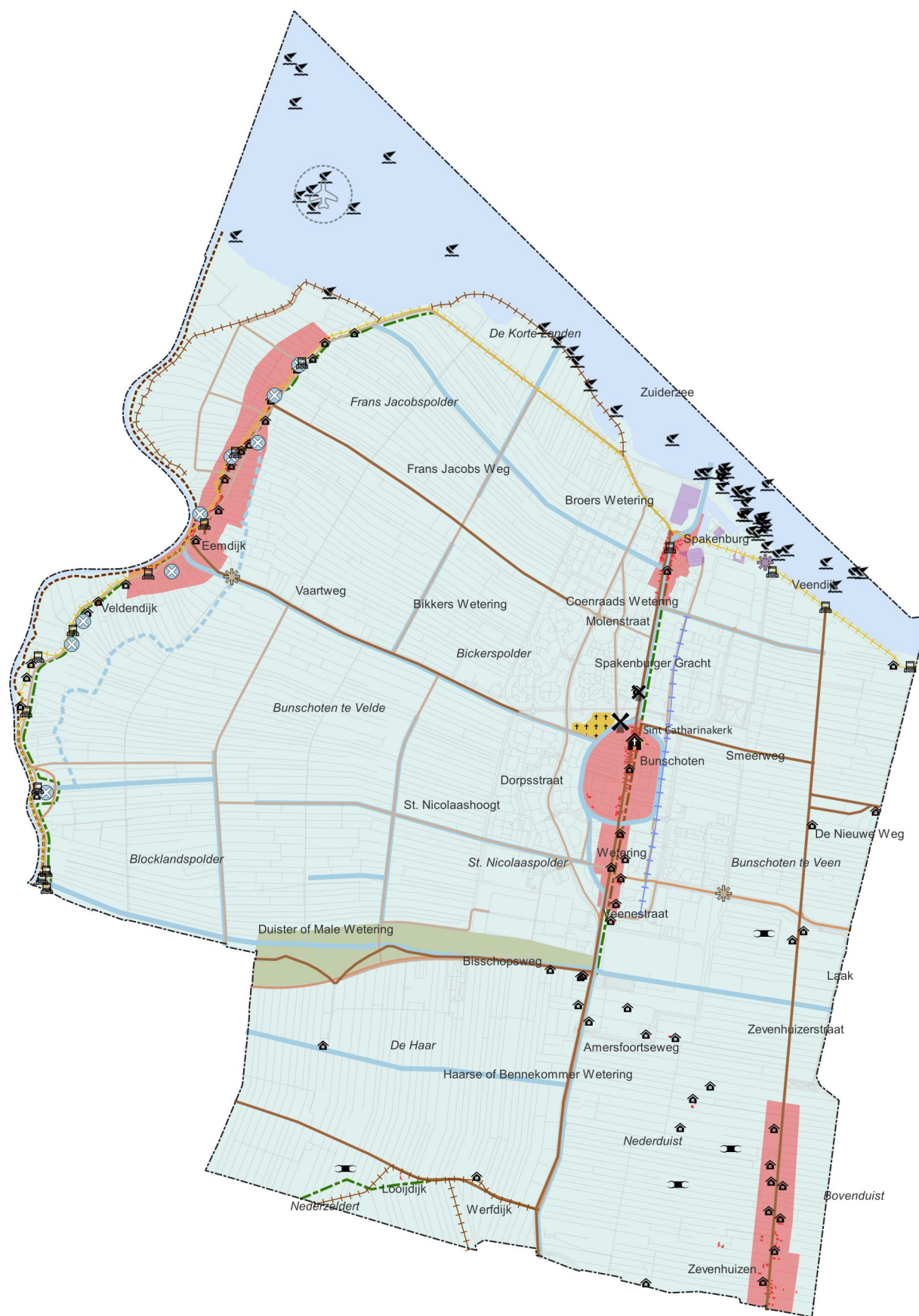

150000

155000

475000

470000

Legenda

- Huidige topografie
- Water
- Strookverkaveling
- Kampverkaveling
- Historische Kern
- Begraafplaats
- Historisch gebouw (1811-1832)
- Grebbeinie - Batterij / Schans
- Wiel

- Kerk
- Huisterp
- Molen
- Sluis
- Eendenkooi
- Tankversperring - bestaand
- Tankversperring - verdwenen
- (Mogelijk) scheepswrak
- Zone met resten vliegtuigwrak

- Wetering
- Mogelijk tracé Eemgracht
- Ontginningsbasis
- Bestaande dijk
- Historische dijk
- Inundatielijn
- Jaagpad
- Historische weg 1000-1600
- Historische weg 1800-1900
- Historische weg 1900-heden

0 1.000 2.000 m

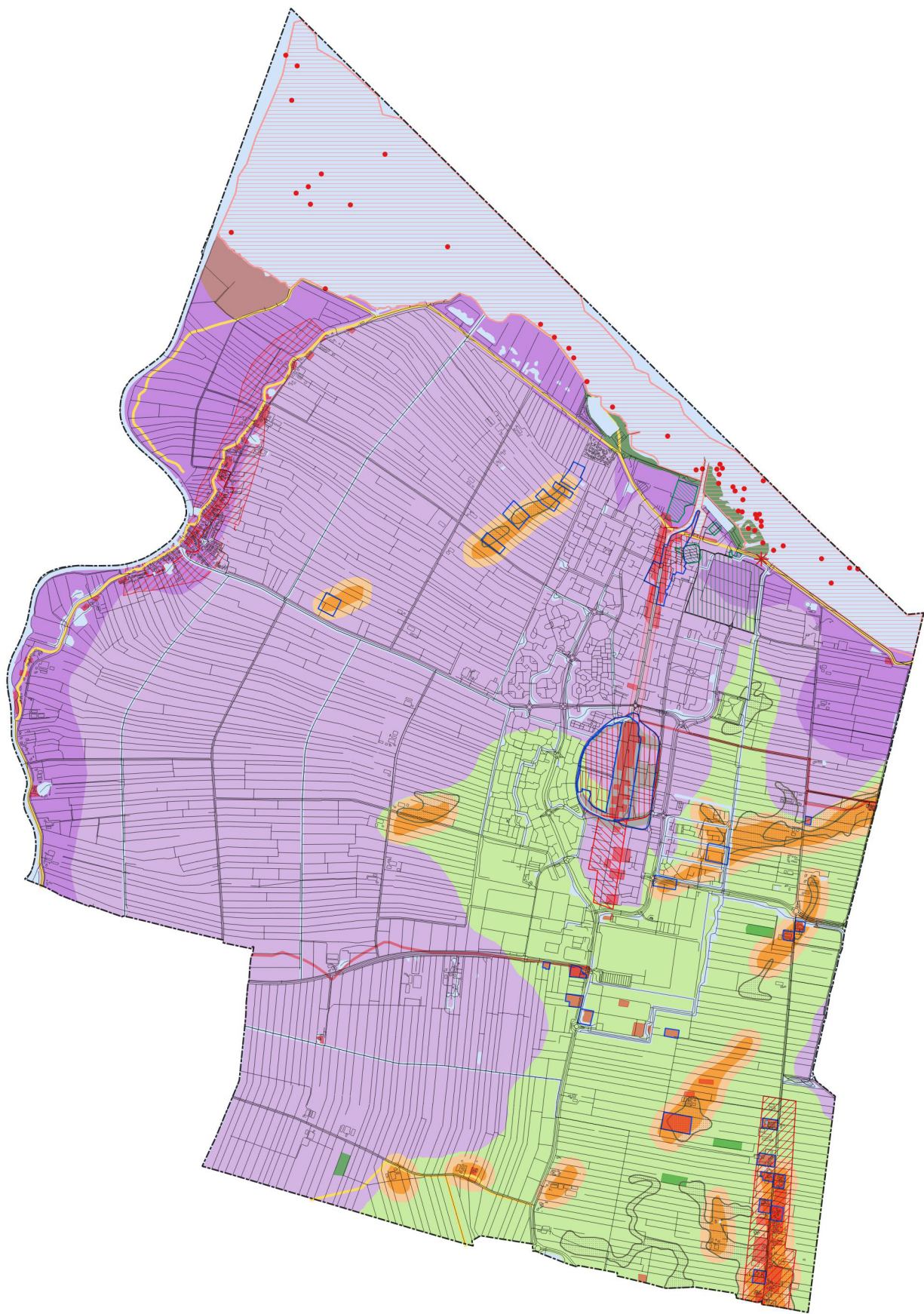

150000

155000

475000

470000

0 1.000 2.000 m

Legenda

Landschappelijke eenheid		Jagers-verzamelaars	Landbouwers	Overige	verwachting / waarde	
	Dekzandruggen	hoog	middelhoog		Historische bebouwing Bunschoten / Spakenburg	hoge waarde
	Randzone dekzandruggen	middelhoog	middelhoog		Historische bebouwing Eemdijk en Veenestraat	hoge verwachting
	Opgespoten land	laag	laag		Historische bebouwing Dijkhuizen / Zevenhuizen	middelhoge verwachting
	Vlakte van marine- en getij-riviermondafzettingen	laag	laag		Historisch erf	hoge verwachting
	Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden	laag	laag		Historisch wegtracé	hoge verwachting
	Historische binnenstad (ongekarteerd)	onbekend	laag		Grebbeinie	hoge verwachting
	Plateau-achtige storthoop	laag	laag		Wrakkenzone	hoge verwachting
	(Ontgonnen) veenvlakte	laag	laag		AMK-terreinen	geldende verwachting (jagers-verzamelaars)
	Opgehoogd terrein	n.v.t.	n.v.t.			of hoge waarde (historische bebouwing)
	Water (zonder verwachting)	geen	geen			middelhoge verwachting
Bodemkundige eenheid		Jagers-verzamelaars	Landbouwers		Eendenkooien	hoge waarde
	Podzolbodems	hoog	laag		Wrakken	hoge waarde

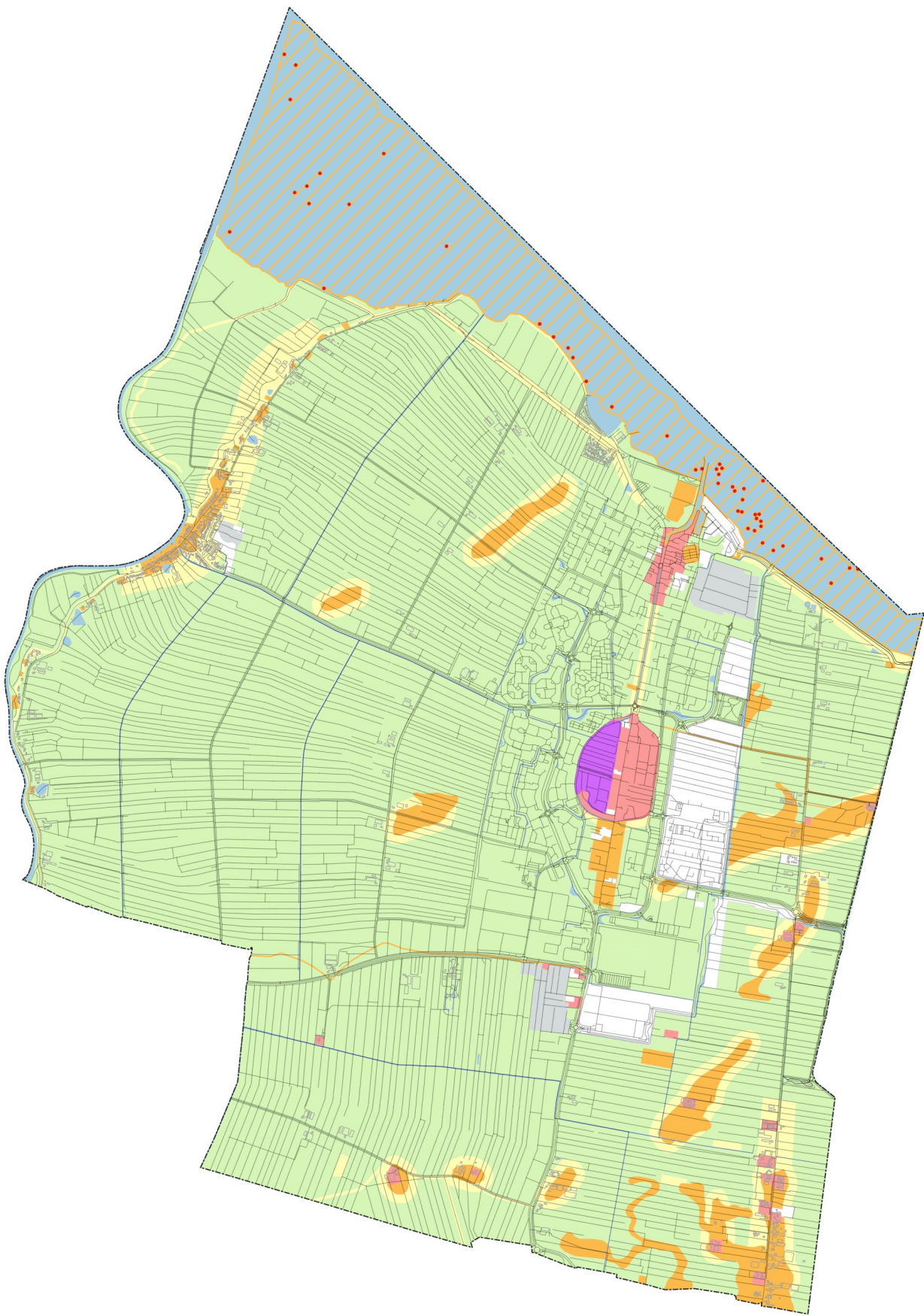

150000

155000

475000

470000

Legenda

- Archeologisch Rijksmonument:
Bij geplande bodemingrepen dient een Omgevingsvergunning aangevraagd te worden.
- Archeologisch Waardegebied 1:
Voorafgaand aan bodemingrepen is archeologisch onderzoek noodzakelijk.
- Archeologisch Waardegebied 2:
Voorafgaand aan bodemingrepen groter dan 50m2 en dieper dan 30cm onder maaiveld is archeologisch onderzoek noodzakelijk.
- Watergebied met hoge archeologische verwachting:
Voorafgaand aan bodemingrepen groter dan 100m2 is archeologisch onderzoek noodzakelijk.
- Gebied met hoge archeologische verwachting:
Voorafgaand aan bodemingrepen groter dan 100m2 en dieper dan 30cm onder maaiveld is archeologisch onderzoek noodzakelijk.
- Gebied met middelhoge archeologische verwachting:
Voorafgaand aan bodemingrepen groter dan 500m2 en dieper dan 30cm onder maaiveld is archeologisch onderzoek noodzakelijk.
- Gebied met lage archeologische verwachting:
Voorafgaand aan bodemingrepen groter dan 10.000m2 en dieper dan 30cm onder maaiveld is archeologisch onderzoek noodzakelijk.
- Gebied waarvoor afwijkend archeologiebeleid geldt. Voor deze gebieden is locatiespecifieke informatie beschikbaar die geraadpleegd dient te worden.
- Gebied zonder archeologische waarde of verwachting (landbodem).
- Gebied zonder archeologische waarde of verwachting (waterbodem).

0 1.000 2.000

Centrum voor Archeologie
Gemeente Amersfoort
Westsingel 46, 3811 BB Amersfoort
Telefoon: (033) 463 7797
E-mail: archeologie@amersfoort.nl
www.archeologischcentrum.nl
www.centrumvoorarcheologie.nl
www.amersfoort.nl/archeologie

ISSN: 1879-4289